

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

VOL. XLIX

Price 10¢

TREČIADIENIS, WEDNESDAY, BALANDIS, APRIL 28, 1965

Kaina 10 ct.

Nr. 99

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS

4545 WEST 63rd STREET

CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: LUDlow 5-9500

Juan Bosch, 56 metų, nuverstas ir ištremtas Dominikonų Respublikos prezidentas (kairėje), rodo savo pasitenkinimą San Juan mieste, Puerto Rico, nuvertus valdantią juntą, kuriai vadovavo Donald Reid Cabral (dešinėje) San Domingo mieste.

Amerikiečiai išvežami iš Dominikonų Respublikos

400-500 JAV piliečių išvyksta iš krašto

SANTO DOMINGO, Dominikonų Respublika. — Jauni Dominikonų Respublikos kariniai karnai, rodantys savo pasitenkinimą, sukilimą prieš Donald Reid Cabral vyriausybę vykstančios kovos Sant Domingo mieste. Vakar apie 20 asmenų buvo gauti mūšiuose.

Pasak paskutinių pranešimų, Dominikonų Respublikos laivynas vakar apsaugojo Santo Domingo miestą, bet nežinia, kiek sėkmingai nukentėjo nuo apšaudymo. Laivynas ir aviacija esą lojaliūs dabartiniai vyriausybė ir nenori, kad Bosch grįžtų į valdžią. Pėstininkų karių vadai palaiko Bosch.

Kodėl sukilimas pradėtas? Sakoma, kad dabartinės vyriausybės galva Donald Reid Cabral palietęs kai kurių aukštųjų karių pinigines, kai uždraudė šmugelį, iš kurio daug pelno gaudavo aukšti kariai.

Jungtinių Amerikos Valstijų laivynas vakar pradėjo evakuoti JAV piliečius iš revoliucijos ištiktos Dominikonų Respublikos. Apie 400-500 amerikiečių pasirodė išvykti iš Santo Domingo, kur kariniai vada kovoją dėl valdžios.

Dominikonų Respublikoje gyvena 2,300 amerikiečių. Nėra įsakyta visiems amerikiečiams išvažiuoti iš Dominikonų Respublikos.

Latvijoje persekiojami partizanai

RYGA. — Pavergtos Latvijos spauda pranešė apie Latvijoje praėjusių metų lapkričio mėn. vykusią bylą prieš buvusius latvių partizanus. Buvo teisiama du latviai, dalyvavę 1945 m. partizanų judėjime bei kovose prieš sovietinius okupantus. Vienas iš teistųjų partizanų, Greisliis, šešerius metus išsislapstęs Latvijoje, žemėje įkastame bunkeryje ir tryliką metų — vienoje kaimo palėpėje pas savo tėvus. Nepaskelbta, koks buvęs teismo sprendimas. (E.)

„Kas turi druskos, turi mirti“

Vokiško laikraščio „Die Welt“ korespondentas Hans Germanis dalyvavo stebėtojų žygyje prieš maistininkus šiaurės rytų Kongo ir žygiui sėkmingai pasibaigusi, telegrafavo savo laikraščiui.

Kongo parlamento rinkimų stebėtojai iš kaimyninių Afrikos valstybių pamatė iš maistininkų teroro išvaduosius rajonus, kuriose verčiau būtų baltomis vėliavomis ir pasidavė, padėję ginklus, bet jie bijo kaimiečių, kurie žudo maistininkus mačetėmis ar durkliais, keršydami už jų teroro veiksmus.

Turėdamas tokius keršto faktus ir maistininkų moralės kritimą galvoje Rytų (Oriental) provincijos gubernatorius pulk. Mulamba per radijo siųstą išleido amnestijos potvarkį. Amnestijos tikslas patraukti visus maistininkus į pasidavimą Leopoldville vyriausybei (premjero Tshombės) ir baigti žiaurių pilietinį karą.

KALENDORIUS

Balandžio 28 d.: šv. Povilas Kryž., šv. Valerija, Rimigailė.
Balandžio 29 d.: šv. Petras Veron., šv. Robertas, Indrė, Sen gaila.

ORAS

Oro biuras praneša: Chicagoje ir jos apylinkėse šiandien — daliniai apsiniaukę, aukščiausia oro temperatūra 50 laipsnių. Saulė teka 5:52, leidžias 7:44.

Jus, kurie rado maistininkų ginklų sandėliuose 12 artilerijos pabūklų, apie 30 granatsvaizdžių, daug kulokosvaizdžių, kurių tarpe du vokiškus MG-42 ir daug to nuamunijos šovinių. Maistininkai paliko ir savo sunkvežimius, gautus iš Sudano.

Po šito laimėjimo kilo panika tarp maistininkų šiaurės rytų Kongo. Pirmos grupės atėjo su iškeltomis baltomis vėliavomis ir pasidavė, padėję ginklus, bet jie bijo kaimiečių, kurie žudo maistininkus mačetėmis ar durkliais, keršydami už jų teroro veiksmus.

Turėdamas tokius keršto faktus ir maistininkų moralės kritimą galvoje Rytų (Oriental) provincijos gubernatorius pulk. Mulamba per radijo siųstą išleido amnestijos potvarkį. Amnestijos tikslas patraukti visus maistininkus į pasidavimą Leopoldville vyriausybei (premjero Tshombės) ir baigti žiaurių pilietinį karą.

MIAMI, Fla. — Havanos radijas pranešė, kad Fidel Castro policijos agentai šiom dienomis areštavo 40 baptistų misionierių ir 13 pasauliečių, jų tarpe du JAV piliečius. Areštuotieji asmenys kaltinami „šnipinėjimu“ Jungtinėms Amerikos Valstybėms.

Prezidentas Johnsonas dienos klausimais

JAV prezidentas savo kalboje palietė Vietnamo klausimą

Vietnamo. Tai buvo išaiškinta kaip amerikiečių silpnė ir noras nusileisti.

JAV sutinka tartis be jokių sąlygų. Jei tuo netikima, galima išbandyti. Bus einama į besąlyginį pasitarimą. Tas pasitarimas atviras. Tačiau ginkluotam imperialistiniam puolimui nebus nusileista. Kur Amerika stovėjo ryžtingai, ten buvo agresija sulaukta.

Prezidentas džiaugėsi susitarimo viltimis plieno pramonėje. biudžeto numatomas deficitas, bet bilijonu mažiau negu buvo numatyta. Bus daugiau pajamų puse bilijono.

Džiaugėsi naujais centrais, kur jaunimas bus paruošiamas darbui. Toliau prezidentas pristatė ilgą sąrašą naujų administracijos aukštųjų pareigūnų. Išreikšė susirūpinimą įvykiais Dominikonų respublikoje, 1,000 amerikiečių iš ten evakuojama.

Padėtis įtempta ir amerikiečiai įvykius seka su dideliu susidomėjimu.

Atsakinėdamas į klausimus prezidentas Johnsonas pažymėjo, kad sekami paastręję santykiai tarp Indijos ir Pakistano. Viskas daroma, kad ten būtų pasiekta taika, tarp tų abiejų JAV draugų.

Džiaugėsi, kad kova prieš skurdą įvairiose JAV vietose labai sėkminga: tūkstančiai savanorių talkininkų įsijungia į šį planą.

Paklaustas, ar Amerika nepraranda draugų, prezidentas pažymėjo — Amerika priešins agresijai, kur tik ji pasireikš, nepaisant ar tas kam patiks, ar ne.

Dėl bombardavimo šiaurės Vietnamo, prezidentas Johnsonas pasakė, kad atakuojami tiltai, radarų įrenginiai ir amunicijų sandėliai, kad būtų sukludytas agresijos vystymas Pietų Vietnamo.

Kol šiaurės Vietnamas bombarduos amerikiečių įstaigas, žudys nekaltus žmones, tol bus bombarduojamas šiaurės Vietnamas. Keista, kad kai kurie jaudinasi, jog bombarduojami tiltai, bet tyli, kai bombomis žudomi amerikiečiai viešbučiuose.

Kas dėl atominių ginklų panaudojimo Azijoje, prezidentas Johnsonas pažymėjo, kad tuo reikalu gynybos sekretorius McNamara yra tiksliai išreiškęs užvakar vyriausybės poziciją kalboje per televiziją, kad dabar tokie ginklai nėra reikalingi.

Paklaustas, ar gali būti Vietnamo sutelktas didelis skaičius amerikiečių, kurie būtų ne vien patarėjai, o kovotojai, prezidentas Johnsonas pareiškė, jog bus daroma viskas padedant vietnamiečiams, kurie prarado tūkstančius gyvybių ginčydami laisvę. JAV yra atsargi, apsisvarstanti.

ir daro viską įtikinti š. Vietnamą, kad jie neatakuotų, nesiekiant imperialistinių tikslų, ir tą norima laimėti su kiek galint mažesniais aukomis.

Prezidentas nusiskundė, kad priešais JAV taikos pasiūlymą sutiko kulkomis ir naujais agresijos veiksmais.

Tunisiečiai apmėtė akmenimis Egipto ambasadą Tuniso mieste, protestuodami prieš žėdimą savo prezidento Bourguibos, kurį smarkiai puolė Egipto spauda dėl jo pasiūlymo spręsti ginčą su Izraelio derybomis. Tunisiečiai taip pat surusė Tunisė demonstracijas prieš Sirijos, Irako ir Jordano ambasadas.

Cekoslovakijos diplomatai Josef Lensky vakar įsakyta danų vyriausybės išvažiuoti iš Danijos už „naudojimą danų žemės neteisėtai žvalgybai prieš sąjungininkų gynybos interesus“.

Lietuvių Jaunimo žygis į Washingtoną

Sveikintinas jaunimo pasiryžimas

NEW YORKAS. — Balandžio 23 d. p. Antano Mažeikos namuose, 149-42 118th Street Ozone Park, N. Y. Tel. VI 56332, susirinkę New Yorko ir apylinkės jaunimo organizacijų atstovai, nutarė organizuoti Amerikos Lietuvių jaunimo žygį į Washingtoną šių metų gegužės mėnesio 15 dieną.

Tam reikalui išrinktas organizacinis komitetas, kurį įveda: Antanas Mažeika pirmininkas, Algirdas Budreckis, 429 Highland Ave., Kearny, N. J., tel. 201-WY 85032 — finansinių reikalų tvarkytojas. Antanas Sniečkus, tel. AP 78156, ir Peter Wytenas, tel. EV 63871 — Spaudos ir propagandos reikalų tvarkytojai. Taip pat sudaryti įvairūs kiti komitetai.

Amerikos Lietuvių jaunimas iš visų 50 JAV valstijų kviečiamas šimtaprocentiniai dalyvauti. Taip pat šiame žygyje kviečiami dalyvauti ir suaugusieji.

Žygio dalyviai iš visų valstybių turi būti Washingtono prie Baltųjų Rūmų gegužės mėnesio 15 dieną 10 val. ryto (Eastern daylight saving time). Dėl tikslios susirinkimo vietos Washingtono kreiptis telefonu ar express laišku į Antaną Mažeiką po gegužės mėnesio 29 dienas. Vykstantieji iš New Yorko ir apylinkių, transportacijos reikalais per savo organizacijų vadovybes kreiptis į kun. Petrą Baniūną, OFM, Darbininko administracijoje, tel. GL 22923. Iš New Yorko bus vykstama autobusu 5 val. 30 min. rytą.

Žygio dalyviai įteiks JAV prezidentui Johnsonui memorandumą, kuriame jie išreikš Amerikos Lietuvių jaunimo ir jų organizacijų bei lietuviškos visuomenės pilnintį pritarimą Pietų Vietnamo vedamai politikai Pietų Vietname. Jie taip pat demonstruos prie Baltųjų Rūmų su įvairiais šūkiais ant plakatų, tiks lu nors dalinai atsverti komunistų suklaidinto universitetinio jaunimo bandomą sudaryti įspūdį, jog visas mokyklinis Amerikos jaunimas yra prieš Prezidento politiką Pietų Vietname.

Lietuviškasis jaunimas, o kartu ir lietuviškoji visuomenė nuo apylinkių, transportacijos reikalais per savo organizacijų vadovybes kreiptis į kun. Petrą Baniūną, OFM, Darbininko administracijoje, tel. GL 22923. Iš New Yorko bus vykstama autobusu 5 val. 30 min. rytą.

Lat turėdami mintyse savo pavergtą tėvynę, gerai žino, ką reikšia komunistiškąjį vergiją, todėl energingai remia prezidento L. B. Johnsono politiką Pietų Vietname: neleistų komunistams pavergti nė vieno žmogaus, nei užimti nė vienos pėdos svetimos žemės.

Savaime aišku, kad šiuo žygiu jaunimas priartins ir savo tėvų žemės laisvės rytą.

Lietuviškoji visuomenė turėtų kuo nuodirdžiausiai jaunimui šia

Maskva pakeitė savo ambasadorių Pekine

MASKVA. — Sovietų Rusijos vyriausybė paskelbė, jog ji savo ambasadorių Pekine S. Cervenonko perkelia į Pragę, Českoslovakijos sostinę, o iš Pragos ambasadorių Michailą Zinjanan perkelia į užsienio reikalų ministerio postą.

I Pekiną važiuos Sergei Lapin, buvęs Sovietų Rusijos ambasadorium Hanoi, šiaurės Vietnamo sostinėje.

Sovietų Rusijos politikos ekspertai mano, kad Cervenonko atšaukimas iš Pekino reiškia sovietinės ambasados Pekine degradavimą, nes Cervenonko yra visagalis komunistų partijos centro komiteto narys, o į jo vietą važiuoja paprastas diplomatas S. Lapin.

Slaptas vizitas

HAVANA, Kuba. — Diktatoriaus Fidel Castro vyriausybė paskelbė, kad buvęs Britų Guanos premjeras, marksistas Scheddi Jagan jau kelias savaites vieši Kuboje, kaip kubiečių vyriausybės svečias.

Kubos laikraščiai rašo, jog Jagan atskrido į Havaną kovo 23 d., grįždamas iš viešnagės Prahoje, kur jis tapo pat viešėjo kaip komunistinių vyriausybių (o ne vien Českoslovakijos) svečias.

Atrodo, kad jis, viešėdamas komunistų valdomose valstybėse, mokosi komunizmo vykdymo praktiškai; gal būt, tikisi vėl laimėti parlamento rinkimus ir atsistoti Britų Guanos vyriausybės priešakyje.

Septyni pabėgo į BRUNSWICK Vokietiją

Septyni asmenys, įskaitant du rytų vokiečius pasienio sargybinius, pabėgo į Vakarų Vokietiją, pranešė pasienio policija pirmadienį.

Du sargybinių pabėgo, kai jie saugojo pasienio apylinkę. Kiti penki peržengė pasienį pietuose nuo Brunswick, netoli Goettingeno, ir įskaitant 3 darbininkus ir vedusią porą.

Žygio Rengimo Komitetas

— 0 —

STEVENSONAS ATSAKĖ SOVIETŲ ATSTOVUI

NEW YORK. — Sovietų Rusijos atstovas Jungtinėse Tautose Fedorenko užvakar šios tarptautinės organizacijos nusiginklavimo komiteto posėdyje puolė Jungtines Amerikos Valstybes, kad jos, girdi, naudojančios atominių „santažą“ prieš piet rytų Azijos valstybes, Vakarų Vokietiją pavertiančios ginkluota baze, besirengiančios duoti jai atominius ginklus. Ir kitokių niekų Fedorenko prisukė jo.

JAV ambasadorius Adlai Stevensonas priminė Sovietų atstovui Fedorenko, kad jo kalba primena grobuonišką Stalino erą, kurią gerokai kritikavo Kremliaus vadovai.

„Amerikos bazės įsteigtos, nes komunistinė agresija grasė valstybių nepriklausomybei ir jos prašė pagalbos“, — priminė buvęs Illinois gubernatorius.

Stevensonas parodė Sovietų Rusijos grobuoniškumą, primindamas, jog ji prarijo Baltijos ir rytinės Europos valstybes, kišosi į Graikiją, Turkiją, Iraną, Korėją ir Vengriją, slapta bandė Kubą paverti raketų baze. Jis taip pat priminė Maskvą jos blokadą Berlyne, „gedos sieną“ ir pagaliau jų darbelius Vietname.

— 0 —

Vokietijos diplomacija

BONNA. — Vakarų Vokietijos parlamento nariai, kurie buvo pasiųsti į Artimuosius Rytus pakelti Bonnos politinį prestižą, darbą atliko gerai, ir jie esą verti pasiųsti kitur. Bonna planuoja pasiųsti daugiau tokių diplomatų be portfelio į rytinę Europą (išskyrus Maskvą, Vak. Vokietija neturi atstovavimo šioje apylinkėje). Pirmasis sustojausias būsiąs Vengrija ir Jugoslavija.

Vice adm. William F. Raborn, naujas Centro žvalgybos direktorius.

PATYRĘS DIPLOMATAS

Henry Cabot Lodge vardas ir vėl iškyla Jungtinių Amerikos Valstybių užsienio politikoj ir diplomatoj. Jo ilgmetė patirtis diplomatinioje veiksmuose bei žygiuose prezidentui Johnsonui ir Valstybės sekretoriui Dean Ruskui pasirodė, yra reikalinga. Nors jis priklauso opozicinei politinei partijai — respublikonams, tačiau jis jau antrą kartą demokratų vyriausybės yra pakviestas į diplomatinę tarnybą.

Pirmą kartą jis buvo pakviestas vykdyti ambasadorių į P. Vietnamo sostinę Saigoną, kur siūlė jo tebesilaikanti komunistiniai teroristai, kur krašto valdžia politika buvo ir tebėra nestabili, kur Sovietų Rusija ir komunistinė Kinija siūnė komunistinę (šiaurinę) dalin karinę armiją, kuri būdavo persiunčiama ir dabar besisunkiančia Pietų Vietnamo komunistų teroristams užėjusiems į kraštą pabūti į savo rankas ir pajungti jį komunistų valdymui.

JAV ambasadorius Lodge uždavins savo komitetas, sunkus. Bet jis jį esamomis sąlygomis atliko nebėgdamas. Kadangi prieš 1964 metų prezidentinius rinkimus respublikonų tarpe jo vardas iškilo kaip kandidato į prezidentus, todėl jam nebeapstogai buvo pabrėžta tame poste „jis reizinat“, nors labai norėdamas, nes jautė, kad jis dar nespėjo bent dalinai atlikti jam uždėtą misiją. Tiesa, jo vardas pateko į respublikonų kandidatų sąrašą be jo žinios.

Šioms aplinkyboms prezidentas Johnsonas antrą kartą jį pakvietė diplomatinę tarnybą. Šiuo kartą Lodge yra skiriamas į P. Vietnamo sostinę Saigoną, kur krašto valdžia politika buvo ir tebėra nestabili, kur Sovietų Rusija ir komunistinė Kinija siūnė komunistinę (šiaurinę) dalin karinę armiją, kuri būdavo persiunčiama ir dabar besisunkiančia Pietų Vietnamo komunistų teroristams užėjusiems į kraštą pabūti į savo rankas ir pajungti jį komunistų valdymui.

Kaip žinoma, pirmosios šios valstybės bendrosios sąlygos parama duoda Jungtinėms Valstybėms kovoje prieš komunistinę Pietų Vietnamą. Spėjama, kad vienas iš ambasadorių Lodge uždavinių bus patvirtinti, kad tos valstybės padaliniai ne tik moraline, bet ir me-

džiagine bei karine pagalba šiose Amerikos pastangose kovos pralaimėjimas Vietnamo ir joms padidintų komunistinio pavojaus.

Henry Cabot Lodge yra 62 metų amžiaus. Jį reikia laikyti jau veteranu diplomatu. Jam jau yra tekę vykdyti tokias vietas, kurios buvo apimtose didelių lūžių ir sunkiai išsprendžiamos. Ne visos jam nvestos misijos pavykavo, tačiau ir niekas kitas geriau už jį ne tik jų atlikęs.

Prezidentas Johnsonas pernai rudenį ambasadorių Lodge paprašė, kad jis apskelbtų Vakarų Europos sostines ir jas paimformotų, kokią politiką veda J. gytinės Valstybės ryšium su Vietnamo krize.

Jis yra buvęs Jungtinių Valstybių senatorius iš Massachusetts valstijos. Kandidatavo ir antrai kadencijai, bet nugalėjo demokratų kandidatas John F. Kennedy. Tai buvo 1952 metais. Bet, kai Kennedy buvo išrinktas prezidentu 1960 m., jį (askyrė ambasadorium į Pietų Vietnamą. Dabar, kaip matome, prezidentas Johnsonas jį pasiskyrė specialiai užsienio tarnybai, nuo kurios jis neatsisakė. Iš to galima rumanyti, kad šio vyro įgytas patirtimas diplomatinėje tarnyboje praityje yra reikalingas ir kraštui naudingas.

Kai 1952 metų rinkimuose prezidentu buvo išrinktas respublikonas Dwight Eisenhoweris, Henry Cabot Lodge buvo paskirtas Jungtinių Valstybių ambasadorium prie Jungtinių Tautų. Jis ten buvo aštuonerius metus. Ten jis parodė didelius politinius ir diplomatinis sugebėjimus. Ne vieną kartą jam teko susikirsti su Sovietų Rusijos atstovais ir jis juos suvarydavo į ožio ragą. Ir Eisenhowerio vyriausybė ir visuomenė jo veiksmams ir laikysena Jungtinėse Tautose buvo patenkintos. Daug kas galvoja, kad jis turėtų būti pakviestas užimti Valstybės sekretoriaus vietą, nes šiam postui užimti turėjo visas reikiamas kvalifikacijas.

1960 metų respublikonų nacionalinėje konvencijoje jis buvo nominuotas kandidatu į vice prezidentus, bet, kandidatu į prezidentus Richardui Nixonui pralaimėjus, nors ir labai mažai balsų dauguma, pralaimėjo ir Lodge. Nepaisant šio ir pirmojo pralaimėjimo, jis vis tik nešėjo iš politinės bei diplomatinės apyvartos ir kaip patyris ir kvalifikuotas politikas, kad ir opozicinei partijai priklausančias, yra kviečiamas svarbiems valstybiniais darbais.

Kovoje turime išverti

Socialinės lygybės kovos nereikia maišyti su laisvės kova

J. DUBURYS

Nėra, tur būt, skaudesnės socialinio gyvenimo žaidžios, kaip žmogaus de jure ar de facto įteisinimas neteisėbės žmogui. Tų socialinės neteisėbės formų yra tiek gausu, kad žmogus dažnai nebesusigauja ir didesniąsias priima kaip normalaus gyvenimo sąrangą, o mažesnioms rodo kieta pasipriešinimą.

Lūdnas faktas, kad šiame pa vyzdinės demokratijos krašte, ypač pietinėse valstybėse, juodojo žmogaus teisės yra stipriai apribotos. Tų teisių susiaurinimą vykdo ar tai sukta interpretuojami įstatymai, ar tradicijos ar Ku klukso klanas. Iš čia kyla nesugadintos moralės žmogaus pareiga siekti, kad neteisėsi įstatymai būtų panaikinti, kad Ku klukso klanas būtų persekiojamas kaip Al Capone, Murder, Inc., ar Mafia nusikaltėlių gaujos, kad auklėjimu ir švietimu suskiliusi bendromenė būtų suvienyta krikščioniškos meilės tradicijomis.

Perilgai si įteisinta neteisėbė klestėjo, perilgai krikščioniškos širdys liko nejaudintos šiam blogiui. Teisėtai iškilo juodojo žmogaus maistas. Maisto, kaip pavtinuosius upes, nevisada įmanoma sukontroliuoti, ir jį dažnai lydi naujų problemų vartinė.

Lietuviškas žvilgsnis

Pakilę į viešomis iš krantų išsilię juodosios rasės maisto vandenys palietė ir lietuviškąją sodybą. Kiekviena problema sukelia rūpestį, rūpestis išaukia dialogą. Dialogas ta tema prasišėjo ir lietuviškoje bendruomenėje.

Baisiai reikia apgailestauti, kad pagrindinė tezė šiomis diskusijom prezidentinių rinkimų įkarštyje iš esmės klaidingai suformuluota vienas „kultūrinio bendradarbiavimo“ šalininkas, tarp Lietuvos laisvės kovos ir negrų pastangų panaikinti rasinę diskriminaciją Amerikoje padedamas lygybės ženklas. Kai kurios karštos širdys, nebalanuos kritiško proto, pagal tematinę lygčių dėsnį, pasidare išvadą, jog vieną dydį galima pakeisti kitu. Lietuvos laisvinimo rūpestį kai kas ėmė keisti į negrų „laisvinimo“ pastangas ne tik teoretinėje, bet ir praktinėje plotmėje. Kad nusigrežimas nuo lietuviškų reikalų idealistinėje jaunijoje kartoje neišsuktų gilesnių sąžinės konfliktų, kažkas pasirūpino iškelti „bendrų generacijos moralinių pergyvenimų“ vėliavą lyg orientyrą, kuris palengvintų bailiesiems apleisti lietuviškų įsipareigojimų laivą.

Iš tikro gi kalbėti apie negrų išlaisvinimą kaip apie Lietuvos išlaisvinimą yra visiškai nesusi pratinamas vertybių gradacijos ir

moraliųjų pareigų prasme. Tų dviejų „laisvinimų“ sumaišyti negalima, nes jie turi visai skirtingą prigimtį. Diskriminacijos sutiksime daug kur: pas mus — rasinė, Indijoje — kastinė, Švedijoje — religinė, Šveicarijoje — moterų diskriminacija ir t. t., tačiau visais atvejais tai yra krašto vidaus politinė ar socialinė problema. Okupacija yra vienos tautos vergijos primetimas kitai, o rusų tautos okupacija yra tuo pasibaisėtina, kad nukreipta į lietuvių tautos sunaikinimą. Kova už Lietuvos laisvę nėra kova už socialinių negerovių pašalinimą, bet už pačios tautos išgelbėjimą. Kas tuos du klausimus bando pristaityti vienoje plotmėje, daro labai jau nesąžiningą tikrovės falsifikaciją.

Susirakinti prie Kremliaus vartų

Negrų ir lietuvių kova veda ma ne tik dėl principiškai skirtingų tikslų, nors ir linksmuojama mas tas pats „laisvės“ žodis, bet ji vyksta ir absoliučiai skirtingose sąlygose. Negrai kovoje už teisių suligynimą naudoja si visomis žinomomis nekrutinos kovos priemonėmis: spauda, radiju, televizija, Eisenomis, piketavimais, net fizine jėga. Juos stipriai dengia federaliniai įstatymai, FBI, kariuomenė. Kitaip su mumis.

Ilustracijos dėliai tiems, kurie tarp Lietuvos išlaisvinimo ir negrų emancipacijos kovos deda lygybės ženklą, siūlome suorganizuoti laisvės eiseną Vilniaus gatvėmis, pasirodyti Maskvos tinklelį įjungtuose Lietuvos „televizorių“ ekranuose, kaip čia dr. King, Farmer ar Wilkins, bent būreliai, susirakinti rankomis, susėti prie Kremliaus vartų ir, kad ir ne taip triukšmingai, kaip Alaba-

Viceprez. Humphrey, atvykęs į Durham, N.C., sveikinasi su Ku Klux Klano vadu Ray Terry, kuris apsiėmęs pilietinio karo kario uniforma, prisimenant pilietinio karo pabaigą 1865 m. balandžio 26 d.

moje, uždainuoti „We shall overcome“. Gal kraujo brolio veidu ten ir nenuriedėtų skausmo ašara, kaip juodojo brolio veidu Alabamoje (ne todėl, kad skausmas mažesnis, bet kad ašarų šaltiniai jau išdžiūvę), bet „generacijos moralinio solidarumo“ propaguotojams veikiai paaiškėtų, kad Sibiras — tai ne Alabama, MGB — ne FBI, kad motinos kanda — ne juodojo brolio skausmas ir kad Lietuvos partizanų kraują ir aukos skirtinos kito kategorijon, negu juodosios rasės Amerikoje vargai.

Jei tavo namai audros visai sugriauti, o kaimyno apgriauti, jei taviškiai miršta badu, o kaimyno šeima jaučia nepriešingumą, jei tavo vaikai mirtinai sužeisti, o kaimyno tik subraižyti, kuris moralės kodeksas įpareigoja tave palikti savuosius ir skubėti kaimynui į pagalbą?

Kovos partneriai

Labai charakteringu reiškiniu reikia laikyti tai, kad į civilinių teisių kovos fasadą slaptieji stragai stengiasi prakišti įvairių religijų dvasininkus. Ir tie, kurie šiaip jau kunigus laiko niekiniausiais sutvėrimais žemėje, kunigų dalyvavimo faktą toje kovoje ypatingai pabrėžia. Ir iš tiesų teisėtose negrų kovos už pilietines teises didžiojoje testo eisenose pirmąsias gretas paprastai sudaro kunigai. Iš kitos pusės, jei kas nurodo, kad tose eisenose šalia kunigų žygiuoja komunistai, bytnikai, profesionaliai riaušio organizatoriai, W. E. Du Bois klubų nariai, jei įvairius protesto būdėjimai išnaudojami seksualinėms orgijoms, tas paprastai susilaukia „negrų nekenčėjo“, hipokrito, „birčinko“ ir pan. epitetų. Deja, užsimerkimas prieš tikrovės nepakeičia ir į tikrovės keliams klausimus dar neatasko. Yra įrodyti faktai, kad daugelis rankų, kurios ne-

(Nukelta į 4 psl.)

DVIDEŠIMTMEČIO SUKAKTIES TIKROVĖ

Vokietija padarė didelę pažangą ūkio srityje, tačiau jos užsienio politika pasimetimo ženkle

GEDIMINAS GALVA

Mačiau nepaprastai drausminą vokiečių kariuomenę, kuri karo pradžioje buvo genama didžiosios svajonės: tapti turtiniais ir valdyti dalį pasaulio. Stebėjau ir pakrikusius jos dalinius, kurie traukėsi iš Europos užkampų ir negeru žodžiu palydėdami savo vadą. Jie parsinešė iš frontų daug randų ir vidinių sužalojimų. Savo kraštą rado nusiaubtą, bledną ir nežinios slegiamą. Sugriauti miestai liudijo, kad jų svajonės tapo Europos bajorais ligi Juodosios jūros yra tikrovės nustelbtos. Karo pabaiga 1945 m. gegužės 8 d. vokiečiams ne daugiau žadėjo už jų išvėrmę pakelti pokario naštą.

Vokiečiai jau ne kartą įrodė didelę drausmę pakilti ir net užvisų nelaimę panaudoti ne tik kurtymams, bet ir grūmėjimams. Šiame pokaryje Vakarų Vokietijos respublika parodė didelius polėkius spresti socialinius klausimus, atsistatyti ir ūkio srityje, kai kuriose šakose, net prašyti prieškarinį pajėgumą. Tai nebuvo stebuklas, bet vokiečių tautos drausmės ir išvėrmės vaisius.

Užsienio politikos svyravimai

Per pastarąjį dvidešimtmetį vokiečiai sugebėjo pašalinti įvairių sričių šurpius griuvėsius, išskyrus užsienio politikos įstrižimą. Ir jis ypač išryškėjo, kai K. Adenaueris buvo nustumtas nuo valdžios. Šiais metais prieš pat rinkimus pergyvena rimtus užsienio politikos sutrikimus, kurie užsienio reikalų ministrą Gerhard Schroederį privertė pasitraukti į Tegerą pačereję dyti nervų įtampą. Jo užsienio politikos užsimojimai atsidaugė į jį patį. Ir, kai jis buvo paklūpytas, teliko paklusti jo partiečiai, ryškaus politinio priešninko Franz Josef Strausso patarimo: pasitrauk iš pareigų, Gerhardai.

Schroederis, neturėdamas jėgos ir net partijos pritarimo ėmė žaisti dviprasme politiką. Jis nusigrežė nuo Paryžiaus, tačiau Washingtono nesurado atamos. Dean Rusk nekrepė net dėmesio į Rytų Vokietijos respublikos žygius sutrukdyti Bundestago (parlamento) nariams vykdyti posėdžiams vakariniame Berlyne, nors jis iš anksto žinojo apie juos.

Paryžiuje vis labiau ryškėja nusivylimas vakarine Vokietija. Pastangos suartėti su angliais ir IV.25 atvykimas A. Gromyko į Paryžių yra tik atkūrio ženklai. Galimas dalykas, kad de Gaulle darys tik politinio valso ratą, per daug neįsipareigodamas, tačiau ir tuo atveju vokiečiams nėra ko džiaugtis, ypač po Varšuvos sutarties.

Suartėjimas su Izraeliu

Schroederis buvo palaužtas ne didžiųjų bangų smūgiu, bet jo gudaragalvavimo Artimuose Rytuose. Jis bandė nevykštai apskritimą trikampaiais išmatuoti. Jo nusistatymas buvo prieštaringas: pagerinti santykius su Izraeliu, bet nutraukti slapta sutartą ginkląms tiekti, atšaukti iš Egipto vokiečių ginklų žinovus, tačiau nenutraukti santykių su arabų respublikomis ir plėsti užsienio prekybą. Jei John Foster Dulles nebūtų padaręs Artimuose Rytuose kito kio potūžio klaidų gal ir galima būtų pateisinti pramuštgalvėms išdaigas, kurių vienintelis laimėjas, kad JAV jau stabdytas viešas pasityčiojimas iš vokiečių dėl praeities klaidų.

Kurt Birrenbach pavestą uždavinį jau atliko. Jis, IV.14 grįžęs iš Izraelio, pranešė, kad esminės klūtyus pašalintos užmezgi ti diplomatiniams santykiams.

Izraelio reikalavimai

Izraelio vyriausybė pateikė aukštąsias sąskaitas vokiečiams ne už savo krašto piliečių, bet savųjų tautiečių aukas. Vakarų Vokietijos respublika, sumokėjusi reparacijas, nūnai verčiama užbaigti ginklų tiekimą, kuris sukėlė arabų valstybių grąsinimus.

Vokietijos vyriausybė susitarusi su Izraeliu nesukuba pasikeisti atstovais. Ji erzina Izraelį, kad Vokietijos atstovas pasirinks būstinę ne krašto sostinėje Tel Avive, bet Jeruzalėje. Vokiečiai lūkuriamu bando ne sugriauti tiltų su arabų valstybėmis, nes jų dauguma, išskyrus Libiją, Maroką ir Tunisą, paskelbė, kad nutrauksiančios ryšius su Vokietija, jei ji pasikeisiant atstovais su Izraeliu.

— Kapų puošimo diena Amerikoje pirmą kartą paskelbta 1868 m. gegužės 3 d.

Spaudoj ir gyvenime

PAULIUS VI APIE DŽIAUGSMĄ IR VILTĮ

Popiežius Paulius VI Velykų dieną iš centrinio Šv. Petro bazilikos balkono pasakė kalbą, kuri televizijos ir radijo bangomis tuoj pat pasiekė tolimiausius pasaulio kraštus. Šv. Tėvas kreipėsi tiek į viso pasaulio katalikus, tiek į atsisakyčius, bet į Kristaus prisikėlimą tikinčius, krikščionis, tiek į visus geros valios žmones. Popiežius kalbėjo:

„Džiaukitės, nes šią dieną pats Dievas yra skyręs paskelbimui didžiojo džiaugsmo ir didžios vilties! Kristus prisikėlė... Bet didžiosios naujienos nuostabumas tuo dar nesibaigia: Kristus prisikėlė ne tik Sau, bet ir mums! Jis yra pirmas iš gyvųjų, kuris gyvena anapus žemiškosios mirties, bet visa į jį tikinti ir su juo sujungta žmonija yra įvesta į kito, aukštesnio gyvenimo karalystę, kurią jis — kaip visų savo brolių pirmgimis — mums yra įsteigęs! Velykų paslaptis liečia ne tik Dievo Sūnų, kuris priėmęs žmogiškąją prigimtį, save pasižadino žmogaus Sūnumu, bet liečia taip pat ir visų žmonių sūnus, kurie JAME tapo Dievo sūnumais.

Tai visus apimanti, visuotinė paslaptis. Paslaptis, kuri jau yra išsipildžiusi Jame, Jėzuse Kristuje, mūsų Išganytojuje, ir jo švė. Mirtinoje Marijoje: paslaptis, kuri jau yra prasidėjusi mūmose su krikšto sakramentu ir kuri įvyk visoje savo pilnumoje paskutinę dieną, kuri tikrai ateis. Džiaukitės!

Kristaus prisikėlimas nauja šviesa apviečia galutinį žmonių likimą. Kristaus prisikėlimas atbaido į suteikia galutinį sprendimą kiekvienam kitam mokslui, kuris imasi aiškinti žmogaus gyvenimą. Jis atmeta akį ir beviltišką patulį, kuris mirčiai pripažįsta galutinį triumfą. Jis neapsistoja prie tos, pilnos abejonių ir svyravimų, pažūros, kuri apie sąmoningą gyvenimą anapus šio laiko ribų labai mažai težino ir remiasi daugiausia troškimais bei įsivaizdavimu negu žinojimu; Kristaus prisikėlimo šviesoje nublinksta visos tos pažūros ir gyvenimą, kurios nepajėgia pakilti aukščiau mūsų laiko blogybių ir atrodo tuo išmintingės, kuio labiau pesimistinės. (Nukelta į 6 psl.)

KUN. VYTAUTAS BAGDANAVICIUS, MIC

Marija lietuviškoje pasakoje

Literatūros ir tikrovės klausimas

Studijuodami pasaką pirmoje eilėje literatūrinio metodo, tačiau mes nenorime pasilikti vien literatūroje. Mes norime ne tik gėrėtis pasakos kūrinio, bet ir sužinoti apie tai, kokia buvo ta kultūra, kuri pasaką sukūrė ir per kokias kultūras ji keliavo. Tačiau čia iškyla tradicinės literatūros ir tikrovės santykio klausimas. Ar literatūrinis kūrinys vaizduoja savo kultūrinę tikrovę? Žinoma, kiekvienas į tai atsakys, kad ne būtinai. Autorius labai dažnai vaizduoja tikrovę, kuri vienu, kitu ar daugeliu atžvilgių yra svetima esamai tikrovei. Su tuo reikia sutikti. Tačiau statykime klausimą kitaip: ar autorius, kurdamas savo kūrinį gali išlikti visiškai nepriklausomas nuo savo gyvenamos kultūrinės tikrovės? Ir į šį klausimą taip pat reikia atsakyti neigiamai. Autorius, apipavidalindamas savo medžiagą, negali išvengti to, ką žino, kuo siejosi jo kultūrinė aplinka ir jis pats. Literatūrinio kūrinio mes negalime imti kaip istorinio dokumento ta prasme, kad jame pasakojami faktai,

įvykiai ir aplinkybės būtų tikrai tokioje formoje gyvenime įvykę. Šitaip negalima suprasti literatūrinio kūrinio. Tačiau iš kitos pusės, ne tiek savo atsiktikybėmis, kiek savo filosofija kūrinys liudija savo kilmės kultūrą. Nors autorius savo kūrinį savaip išdailina ir faktus pergrupuoja, tačiau jo idėjinis branduolys pasilieka giliai gyvenimiškąsias. Jis gyvenimiškąsias yra bent ta prasme, kad jis yra gilus paties autoriaus dvasios atvaizdas.

Šioms mintims geriau suprasti paimkime pavyzdį. Tuo pavyzdžiu tegul būna Mazalaitės romanas Negestis. Kaip atrodytų, jei kas po daugelio šimtų metų norėtų iš šio kūrinio susidaryti vaizdą apie mūsų laikų lietuviškos išeivijos kultūrinės nuotaikas? Vaizduokimės, kad tyrinėtojas kitų šaltinių jau laikotarpio kultūrą nustatytį neturi. Tiesa, romane viskas yra pavaizduota sutirštintomis spalvomis. Jaunikis, už kurio išteka lietuvaite, yra milijonierius. Moteris yra labai graži, labai kultūringa ir t. t. Atmetus šiuos aukščiausio laipsnio atributus, tačiau būsimam šio romano tyrinėtojiui susidarys vaizdas, kad tiek romano autori, tiek tai visuomenei, kuriai ši knyga buvo rašyta, didelė problema sudarė karo persikirtos šeimos ir šio persikirtimo padariniai. Iš vienos pusės jis galės konstatuoti, kad jaunosios lietuvių tautos buvo noro tekėti už amerikiečių, iš kitos, — kad lietuviška visuomenė tam dalykui nepritarė. Ir šis sprendimas, nors padarytas iš literatūrinio kūrinio, bus istoriškai teisingas.

Panašiai galime žiūrėti ir į pasaką. Jos superlatyvus reikia palikti nuošaliai. Tačiau pačią pasakos problemą, kiek galint teisingiau pažinus, reikia

laikyti tais laikais ir toje vietoje, kurioje pasaka buvo sukurta, buvus labai reali ir gyvenimiška. Pavyzdžiui paimkime Pelenės pasaką. Kai kyla įvairūs pasiūlymai išaiškinti klausimui, iš kur ši pasaka yra kilusi, tas pats A. Lang jau mūsų minėtoje prkalboje nustato jai kultūrinę kilmės ribą, kurios negalima peržengti. Jis rašo: „Vienas dalykas yra tikras, kad plika ir basa tauta Pelenės sukurti negalėjo. Nuo šios ribos aš negaliu atsitraukti“. Dėl šios priežasties jam neatrodo, kad būtų pakankamai davinį šią pasaką kildinti iš Indijos.

Tokių būdu, įžvelgiant esminius pasakos bruožus ir juos sugretinant su kultūros istorijos tikrove, atsiranda pagrindas atmeti visai eilei neįtikimų galimų pasakos kilmės išaiškinti. To pasakoje pasakos atsiradimo galimybių lauką galima labai susiaurinti. Literatūros ir tikrovės santykis padaro galimus dar tikslesnius apsiribojimus, kai turima reikalo ne su tokiu plačiu kultūrinio reiškinio, kaip batai ir drabužiai, bet kai kultūrinis reiškinys turi labiau apribotą turinį. Toks atvejis iš tikro yra kai turima reikalo su mergaitės mokymu. Kraštų, kuriuose būtų taip plačiai kreipiamas dėmesys į mergaitės mokymą, kad sudarytų visiems suprantamą grožio pasakojimo temą, yra labai nedaug. Ir ten, kur šį reiškinį galima pastebėti, jis ten reikšėsi ne visais laikais. Tokiu būdu pasaka su šia vedamąja tema duodasi taisyti nesunkiai lokalizuojama tam tikroje vietoje ir tam tikrame laike.

4 X psl.

(Bus daugiau)

KIEČIŲ AR AŽUOLŲ TVORA?

DOMAS VELICKA

I Pedagoginio lituanistikos instituto studentų prašymą, paskelbtą spaudoje praėjusių metų gale, atsilipti gana gražus būrys ne tik čekiškių, bet ir iš tolimųjų vietovių. Anuo prašymu Instituto klausytojai kreipėsi į šio laikraščio skaitytojus, kviesdami juos į organizuojamas parankines bibliotekėles rėmėjus su vienkartinio vieno dolerio įnašu.

Ligi šiol atsiliptųjų rėmėjų laišškai bei jų įnašai rodo, kad parankinės bibliotekos turėjimo reikšmė abiejų pusių (rėmėjų ir Instituto) yra suprata viena. Nors ligi šiol nesame gavę jokio priekaištujančio laiško, o tik sveikinimus su paskatintais nuleisti rankų, bet vis dėlto šis užmojis tektų kiek pasiryškinti, remiantis pačių praktiniu darbu ir pačių lietuviškojo švietimo tikslu.

Kol Institutą lankė mažesnis klausytojų skaičius, vietoje neturėjimas parankinės knygos šiaip taip galėjo būti pakeičiamas, verčiantis pačių dėstytojų ir studentų namuose turimais veikalais. Bet vėliau, klausytojų skaičiui gerokai ūgtelėjus (šiuo metu įsiregistravusių 43, reguliariai paskaitas lankančių 35), vertis "kišeninės bibliotekomis" pasidaryti nebepajėgiama nei fiziškai, nei dalykiškai.

Cia tuojau ir iškyla paprasčiausio praktinio darbo problema: ar dabartinėmis mūsų sąlygomis dėstymas apsiribotinas tik pagrindinių kursų žinių perteikimu užrašų ar kitokia forma, ar dėstymas tvarkytinas taip, kaip šio laikraščio mokyklai derėtų, t. y. studijiniu principu.

Dvi nuomonės

Kiek patirta, mūsų visuomenėje, besidominčioje lietuviškojo švietimo problemomis, šis klausimas svarstomas nevienodai. Vienų galvojama, jog šio meto sąlygomis turėtų tenkintis tuo, kas įmanoma perteikti klausytojui paskaitomis, nurodant prieinamiausius žinių šaltinius, užtikrinamus kuriose vietinėse amerikiečių bibliotekose. O be to gi, besimokantis jaunimas savo lituanistinį akiratį galis praplėsti, dalyvaudamas kultūrinėje bei visuomeninėje veikloje. (Iš taip samprotavimų ne vienas jau yra susilaukęs net nuo vaikų leidimo į lituanistines mokyklas). Šioks samprotavimas grindžiamas tuo (dažniausiai su neslėpiama mintimi), kad mūsų, kaip mažumos, istorinis likimas esąs išspręstas... Tad ar bedarytina tai, kas teįmanoma padaryti tik nepriklausomos valstybės sąlygomis?

Kitų gi nuomone, jei kas daroma ir tremties sąlygomis, darytina rimta: o ypač švietimo srityje. Kitokia visuomeninė bei kultūrinė veikla, kokiomis formomis ji besireiškėtų, tėra dažniausiai tik praeinančio pabūdo vertybių puoselėtoja, nes į gilesnius tautinės kultūros kodus jai įsiskverbti neįmanoma, o pagaliau ir ne jos uždavinys. Tą uždavinį visuose kraštuose, kaip žinome, vykdo ne kurios nors organizacijos, o mokykla, kurios išlaikymui skiriamas ne tik didelis dėmesys, bet ir stambios pinigų sumos.

O tremty gyvenančiai tautos daliai ar lietuviškos mokyklos reikšmė sumažėjo? Daugelio nuomone — priešingai: lietuviškoji mokykla čia tampa patikimiausia atspara tautiniam gyvastingumui. Juk po šeimos, kuri priaugančiai kartai padeda pradinius tautinio sąmonėjimo pagrindus, be mokyklos vargu kas kitas to sąmonėjimo pradmenis galėtų toliau ugdyti bei grūdinti ligi apsisprendusios tautinės asmenybės susiformavimo.

O be tvirčiau apsisprendusios asmenybės ar būtų įmanoma kokia nors tautinė kultūrinė kūryba? Tur būt, sutiksime, jog ne. O be kultūrinės kūrybos ar būtų beįmanoma reikštis ir pačiai lietuviybės idėjai??

Pedagoginis lituanistinis institutas, kaip daugelis teisingai supranta, yra tokio laipsnio ir tokios rūšies lietuviškoji mokykla, kuri siekia sudaryti klausytojui bent minimalines sąlygas ne tik anksčiau įgytoms žinioms gilinti, bet ir tautinei individualybei vystyti bei grūdinti.

Viena iš tokių minimalinių sąlygų laikytina ir organizuojamoji parankinė biblioteka, kuri turėtų sudaryti pagrindiniai dėstomųjų dalykų (kalbos, literatūros, istorijos, pedagogikos) žinių šaltiniai lietuvių ir kitoms kalboms.

Ko vertas pasidarytų darbas, neturint po ranka einamųjų autorių raštų ar paprasčiausių žodynų? Kokiomis priemonėmis studentas, eidamas lietuvių kalbos istorijos kursą, galėtų praplėsti savo žinojimo akiratį, neturėdamas po ranka, sakysime, kad ir tokio tarptautinės reikšmės žinių šaltinio, kaip C. D. Buck "A Dictionary of Selected Synonyms in the Principal Indo-European Languages"? Šis kalbotyrinis veikalas jau dėl paties savo stambumo dėstytojo kišenėje nebepasinešiojamas ir tik universitetų bibliotekose sąlygotai teprieinamas, o dėl kainos aukštumo (45 dol.) Instituto klausytojui nebepajėgiamas. O kur kiti tolygios vertės lituanistinių žinių šaltiniai, reikalingi ne tik žinojimui, bet ir tautinei sąmonei ugdyti?

Štai tokių praktinio darbo problema, susijusi daugiausia, kaip matome, ne su kuo kitu, o tik su pinigų. Ką daryti, kada jo trūksta? Nuleisti rankas, viską paliekant, kaip sakoma, Dievo valiai? Bet neteko girdėti, kad viškas rankų nuleidimui kas nors pritarė, tik, kaip jau anksčiau minėta, siūloma derintis prie dabartinių sąlygų sunkumo.

Matuzalio matas

Bet dėl įprastai pateisinamų ir pasiteisinamų "sunkių sąlygų" leidžiant švietimo darbui riedėti "kišeninės bibliotekos" keliu ir toliau, kaip kitų samprotavimų, aiškiai būtų riedama į intelektualinį skurdą bei diletantizmą. O apskritai reikšminiu švietimo atžvilgiu toks riedėjimas "sunkių sąlygų" verčiamu keliu ar neprilygtų ano legendinio Matuzalio kiečių tvoros tvėrimui.

O tasai Senojo Testamento Matuzalis, kaip legenda sako, senatvėje galvodamas, jog jis veikiai mirsis, nebesiryzė nė savo kiemo tvoros patvaresnės medžia ga betverti: jis kasmet ją tvėrė iš kiečių. Dievui pasiteiravęs, kodėl jis tokią niekingą tvorą tvėrė, Matuzalis atsakė, jog nebesą reikalo, nes greitai mirsis. Ir Matuzalį už tokį niekingą darbą, mirties belaukiant, Dievas nubaudė, kaip toji legenda sako, nežmogiškai ilgą amžiumi: Matuzalis turėjęs išgyventi 966 metus ir metas iš mirties tverti kiečių tvorą.

Sakykite, ar žmogaus asmeninio likimo požiūriu šios legendos pagrindinė mintis nėra virtusi nerašytu visuotiniu dėsniu? Jei būtų kitaip, ar trumpaamžė žmogaus gyvenimo tikrovėje bebūtų įmanoma kokia nors pažanga, kokią mes patys savo akimis matome? — Atsakymas juk be galo aiškus:

Jei trumpaamžis žmogus savo asmeninei atečiai kuria reikalingas gėrybes bei vertybes, nematuodamas savo likimo

Pedagoginio lituanistikos instituto parankinės bibliotekos užuomaga. Paskaitų pertraukos metu studentai susipažįsta su naujai įgytais veikalais. Iš kairės: Česlovas Kybartas, Mykolas Drunga, Vaidevutis Valaitis, liet. kalbos lektorius Kleopas A. Girvilas, Marija Norušytė, Mirta ir Milda Pakalniškytės. Nuotr. V. Noreikos

asmeninės mirties faktų, tad ar logiška, ar būtų įsimtinga ano Matuzalio matu matuoti tautos istorinę ateitį?

Atsakingumas už dabartį

Tremties sąlygose susidurdam su šia problema, iš tikrųjų mes susiduriame ne su kuo kitu, o tik su savo generacijos atliektinų uždavinių atlikimu. Tad pagal aną žmogiškąjį lemties dėsni mūsų karta pasidaro atsakinga ne už istorinę tautos ateitį, o už gyvenamąją jos dabartį. Jei savo kartos tautinius uždavinius atliksime, tvėrdami tik kiečių tvoras, kiečių tvoras ir savo tautos atečiai tepaliksim.

O kita vertus, ramindamiesi didžiųjų raktų į savo tautos kultūrinį lobyną? Ar tokių nepakankamų mūsų pastangų pasekmės priklausys atečiai, ar dabarčiai? Atsakymas juk labai aiškus.

Institutas, vykdydamas savo praktinius uždavinius, remiasi daugiausia tų nuomonėmis, kurie sako, jog švietimo darbas turėtų būti atliekamas ne matuzališkai, kitaip tariant ne atkištinai, o su pilnu atsakomybės jausmu dabarčiai. Tokiais mes laikome visą būrį Instituto rėmėjų, kurių lėšomis jau išleisti arba dabar spausdinami tokie dalykiniai veikalai, kaip dr. Pr. Skardžiaus "Lietuvių kalbos kirčiavimas" (akcentologija), dr. J. Balio "Lietuvių liaudies pasaulėjauta" ir kiti, kokių neįmanoma pakeisti kitokia šiuo metu prieinama literatūra. O kai tu

dalykinių leidinių rėmėjų būrį padidino bibliotekos rėmėjų būrys, Institutas realiai jau įsitikino, kuo galima remtis ir kad galima tikėtis, jog pirmiau atsiliptųjų rėmėjų padaryta gera pradžia nepasiklūs tik pradžia.

Gerosios pradžios pirmtakai

Per Instituto išdėtiną kun. dr. J. Kubilių, SJ, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636, studentų parankinei bibliotekai pagrindus padėjo daug asmenų. Gaila, kad dėl vietos stokos dienraštis negali visų mažesnių sumų paskelbti. Auksko po 3 dol.: J. Bertulis, A. Rauchas, R. Rimkevičienė, F. Strolia, F. Valaitis, Š. Valiukėnas.

Po 5 dol.: Anglijos Lietuvių klubas, K. Balzaras, Vkt. Binkis, B. Briedienė, El. Jasaitienė, Br. Macianskis, A. Mickinaite, Vyt. Petrauskas, Smalys, Vyt. Vepštas, J. Vilutis, J. Vinciušas. Po 10 dol.: dr. Brt., J. Ignatonis, prel. M. Krupavičius, Jz. Mažeika, Alf. Nevardauskas, V. Tamošiūnas, J. Vainiekis, D. Velickas.

15 dol.: E. Jasinskienė. 25 dol.: A. Jelionis (Venta Engineering Co.)

100 dol.: inž. J. Stankus. Su šiuo būriu rėmėjų, kuriems čia reikiama nuoširdi padėka bei pagarba, ir pradėta tvirti ne kiečių, o patvaresnės medžiagos tvora. Pradėta su viltingu tikėjimu, jog tam darbai baigti dar atsiliptis ne mažesnis būrys lituanistinio švietimo bičiulių.

Mūsų kolonijose

New Haven, Conn.

Lankom Yale universitetą

Balandžio 21 d. lituanistinės mokyklos vyr. grupės mokiniai, mokytojai E. Vaisnienė vadovaujant, lankėsi Yale universiteto kalbų laboratorijoje ir bibliotekoje. Laboratorijoje apžiūrėjo priemones ir įrengimus kalboms studijuoti, pasiklausė lietuvių ir kitų kalbų.

Mokiniai džiaugiasi šia "kelione" ir dėkoja mokytojai Vaisnienėi už puikų sumanymą ir jo įvykdymą. Nors tai buvo Velykų atostogų savaitė, deja, ne visi mokiniai pasinaudojo šia reta ir puikia proga.

Salem, New Hampshire

Sunkiai susirgo

Marija Leščinskienė (Vilnonytė) Prof. Alfonso Leščinsko žmona Marija prieš porą savaičių sunkiai susirgo ir iš Leahy klinikos buvo paguldyta New England Baptist ligoninėje, Brookline, Mass.

Marija Vilnonytė yra buvusi žmona partizano Samulionio, kuris žuvo 1941 m. beginant Viljampolės tiltą nuo susprogdinimo. Hitleriui puolant Rusiją, M. Leščinskienė balandžio 27 d. buvo daromos dvi operacijos.

Šiuo metu prof. Alf. Leščinskas profesoriauja Marrimack ko

KOVOJE TURIME ISTVERTI

(Atkelta iš 3 psl.)

seniai Montgomery mieste laikėsi už negrų teises, Velykų dieną Washingtono prie prezidentūros susirakino protestui prieš Amerikos politiką Vietname. Tos pačios rankos, kurios San Francisco mieste nešė plakatus protestui prieš "Goldwaterio nehumaniskumą", už kelių mėnesių tame pačiame mieste universiteto rajone nešiojo plakatus su pornografiniais šūkiais ir plėno pornografinę literatūrą. Ir is laisvės vardan.

Taigi iškyla klausimas, ar, ko joiant už kilnius tikslus, kiekvienas kovos partneris priimtinas. Partneriai telpa į priemonių kategoriją, o kad tikslai nepateisina priemonių, niekas šiuo metu jau neabejoja. Gi lietuviškoji patarlė įsėja neiti su velniu obuoliauti.

Lukšos drama Italijoje

Kur toks obuoliavimas didžiojoje politikoje nuveda, gerai parodo Kinijos ir Jugoslavijos pavyzdžiai, kur bendros kovos var du Amerika rėmė komunistinius partizanus. Labai charakteringas ir Italijos atvejis. Juk katalikams paprastai badomos akys dėl komunistų stiprumo po piežius krašte. Tikrieji faktai daug ką gali paaiškinti. Mums pravartu juos žinoti, nes Italijoje įvyko lietuviškoji Lukšos drama.

Paskutinėje II pasaulinio karo fazėje, kai amerikiečių pajėgos įsikėlė Italijon, krašto viduje aktyviai ėmė reikštis antifasistiniai partizanai — tautiniai ir raudonieji. Ginklais, pinigais ir kitais karo reikmenimis italų partizanams teikiama paramą koordinuoti ir užfrontuoti buvo nuleistas lietuvių kilmės amerikiečių žvalgybos majoras su dviem bendradarbiais. Vienas jų buvo komunistų agentas. Buvo užmegsti reikiami kontaktai ir pradėtas darbas. Antikomunistas koordinatorių paramą pagrindinai kreipė tautiniams partizanams. To pakako, kad karininkas būtų nužudytas ir visa amerikiečių parama patektų į raudonųjų rankas. Gaunama paramą komunistai nebenaudojo kovai prieš fašistus, o savo pozicijų stiprinimui.

Sąjungininkų pajėgoms Italijos "batu" slenkančią ir šiaurę, visu kuo gerai aprūpinti italų raudonieji užimėję fašistų būstines, perimėję jų turtą, stiprinosi krašto administracijoje, kai tuo tarpu tautiniai partizanai mušėsi fronte. Karui pasibaigus, Italijos komunistų par-

tija buvo stipri, turtinga ir įtakinga. Nedaug trūko, kad ir krašto valdžia patektų į komunistų rankas.

Didžioji bendruomenė

Prisikėlimo rytą vienoje bažnyčioje šiais metais teko girdėti amerikiečio kunigo pamoką, kurs dėstė, kad kova prieš kurdą reikalinga ir remtina. Tik jis įsėjo nepasiduoti iliuzijoms, kad skurdo panaikinimas sukurs didžiąją bendruomenę. Pasiturinčioji klasė savaime nepriima aukštųjų moralės stan-

dartų ir pagal juos negyvena. Didžioji bendruomenė įmanoma tik Kristaus karalystėje. Ir mūsų dalis katalikiškos jauniosios kartos inteligentijos, atrodo, įkliuvo į "moralinio impulso sąjūdžių" spąstus, skirtus lietuvių ideologiniams sambūriams sunaikinti.

Lietuvių katalikų visuomenė, savo istoriją atžymėjusi herojišku idealizmu, 25 m. Lietuvos pavergimo akivaizdoje turi rimtai patikrinti savo pasirinktąjį kelią, nes yra ženklų, jog per daug daromės atviri laikui ir permaža ištikimi idealams. Kovoje už Lietuvos laisvę turime ištverti.

PLEASE!

Only you can prevent range fires

PASINAUDOKITE

"DRAUGO" SPAUSTUVĖS PATARNAVIMU

Dienraštis DRAUGAS spausdinamas moderniškoje spaustuvėje. Lietuvių tarpe nėra kitos moderniškesnės spaustuvės visoje Amerikoje.

DRAUGO spaustuvė spausdina gražiausias lietuviškas knygas, programas, pakvietimus vestuvėms ir kitiems reikšmingiems gyvenimo įvykiams. Mažai yra tokių spaudos darbų, kurių dienraščio DRAUGO spaustuvė negalėtų atlikti.

...Kviečiame visas organizacijas ir programų vadovus bei kitus lietuviškų draugijų vadus pasinaudoti dienraščio DRAUGO spaustuvės patarnavimu. Atvykite bent pasiteirauti.

Remkite DRAUGĄ, kuris palaiko lietuvių kultūrinį gyvenimą išeivijoje, duodami spaudos darbus DRAUGO spaustuvei.

Visais spaudos darbų reikalais teiraukitės šiuo adresu:

"DRAUGAS"

4545 West 63rd Street

CHICAGO, ILL. 60629 TEL. LU 5-9500

STANDARD FEDERAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

4192 ARCHER AVE. — CHICAGO, ILLINOIS 60632

Telef. — Virginia 7-1141

TURTAS — \$90,000,000.00

REZERVAI — \$8,800,000.00

Vienintėlė lietuviška bendrovė Chicagoj mokanti dividendus kas

3 mėnesius. Dabartinis dividendas 4 1/4 % visoms taupmenoms.

PASKOLOS NAMAMS ĮSIGYTI AR TAISYTI PRIEINAMOMIS SĄLYGOMS

VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro

JUSTIN MACKIEWICH, Valdybos pirmininkas

Antradieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 4 val. vakaro.

JUSTIN MACKIEWICH, Jr. Prezidentas

Šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.

Trečiadieniais nedirbama.

VALYMAS

KILIMAI. APMUSTI BALDAI valomi. Kambariai plaunami ir dažomi. J. RUDIS Tel. CLiffside 4-1050

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaraus pirmadieniais 7 val. vak. VISOS PROGRAMOS IS WOPA 1490 kil. AM ir 1027 mg FM Tel. HElock 4-2413 Tel. HElock 4-2413 7159 So. Maplewood Ave. Chicago 28, Ill.

MOVING

Apraustas perkaramas įvairių atstomų.

A. VILIMAS

3415 S. Lituanica Ave. Tel. FRontier 6-1887

BOSTONO ŽINIOS

KRYŽIŲ ŽEMĖ

"Land of Crosses". Lithuania Folk-Art Display in Boston. "Tokiuo pavadinimu Bostono arkivyskupijos oficiozas "The Pilot" įsidėjo straipsnį ir dviejų kryžių — kopytelių fotografijas.

Kiekvienas lietuvis privalo būti savo kėnienės ir naikinamos tautos ambasadorium. Ir tai yra galima. Tik reikia norų ir pastangų.

Nuo balandžio 11 iki 25 d., vyskupijos katalikų centro patalpų vitrinėje, Bostono centre, vyko lietuviškų kryžių paroda. Stebėjau ir mačiau, kaip praeiviai sustodavo ir ilgai žiūrėdavo į lietuviškus kryžius, į Lietuvos žemėlapi, kuris rodė net ir didžiąją Lietuvą, kada ji buvo nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų. Nerečiau praeivis būdavo jau praeivis vitrina, kai jo akis užkliūdavo už lietuvių tautiniais rūbais pasipuosius mergaites (manekenas), kuri daili stovėjo vidury lango. Tada praeivis sugrįždavo ir apžiūrėdavo visą kryžių parodėlę. Šalia kryžių ir žemėlapių buvo skaičiai, kurie rodė Lietuvos plotą, gyventojus ir pan.

Per tas dvi savaites tą parodą matė tūkstančiai žmonių ne tik iš Bostono, bet ir kitur. O didysis Bostono laikraštis "The Boston Globe" net per tris dienas dėjo tos vitrinės fotografijas su užrašais, kaip "Easter Display of Lithuanian Folk-Art" ir pan. G. vyskupijos oficiozas "The Pilot" straipsnis su fotografijomis užėmė ketvirtąją dalį to didelio puslapio. Laikraštis davė žinių apie Lietuvos liaudies religinį meną, kad Lietuva yra kryžių šalis, kad jos kelius ir kryžkelės bei tiltus puošia kryžiai ir kopytėlės. Kad Lietuva yra vadinama Marijos žeme "Terra Mariana". Kad Lietuva ūkininkų kraštas, kurie savo sodybas irgi puošė kryžiais. Kad "carvings of the type represented in the window display is spreading, says Mr. Zickus, partly because of Lithuanians desire to protest Communist take-over of their nation", "an art-form forbidden to the people of Lithuania".

Tiek vitrinėje, tiek laikraščio puslapiuose pažymėta, kad parodą organizavo Lietuvių bendruomenė Bostone. Laikraščio pažymėta, kad įdėtos fotografijos vaizduoja darbus Igno Končiaus — retired professor of physics. Kad parodoje yra išstatyti darbai: prof. I. Končiaus, inž. E. Manomaitis, kuris buvęs architektu ir to Katalikų centro namų perstatymo ir inž. V. Senutos.

Ši paroda ir tie aprašymai yra lietuvių "ambasadoriaus" darbas. Nepaslapstis, kad juo yra inž. Eugenijus Manomaitis. Jo asmeninė pažintis su Katalikų centro ir "The Pilot" žmonėmis mums daug pasitarnavo. Jis ir man paskambino, kad greit rašyk straipsnį, kuris galys atsirasti tame laikraštyje. Nors tas mano straipsnis ir nepateko visas,

ISKILMINGAS MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Iskilmingas Motinos dienos minėjimas įvyks gegužės 9 d., So. Bostono Piličių klubo salėje 4 val. p. p. Taip pat 10 v. prieš piet Pabaltijo Moterų klubas yra užprašęs šv. mišias už mirusius ir gyvas motinas. Laikės šv. mišių giedos operos solistas St. Liepas.

4 val. minėjime išgirsite pasikaitę, taip pat meninę dalį, kurios paruošimu rūpinas ponas Gustaitienė ir ponas Kalvaitienė. Programoje dalyvauja So. Bostono ir kitų aplinkinių vaikų.

Visi prašome gausiai apsilankyti. Po minėjimo bus vaisės. V.

nes buvo išinštas Mindaugo ir Lietuvos krikštas prieš 700 su virš metų, be to, kai kurie kiti, nors ir liečia religijos ir bažnyčios persekiojimą, bet jau politiniai klausimai. Tačiau vistic laikraštis daug pasitarnavo mūsų reikalui. Svarbiausia, kad tas visas buvo laikraščio Velykų laidoj.

Parodos pačiu rengimu, be inž. Manomaitis, rūpinosi Lietuvių bendruomenė, skautai ir dail. Julius Špokevičius bei Vytautas Dilba.

P. Žickus

MENO FESTIVALIS

Bostono kasmetinis meno festivalis šiais metais pakibo ore ir gali neįvykti, nes rengėjai dar neapmokėjo senų skolų. Kai kurie rengėjai ir net Bostono burmistras nori, kad tas festivalis įvyktų.

Tame festivalio vyksiančioje meno parodoje per eilę metų dominavo modernūs menas. Todėl kiekvienais metais išskildavo viešumon kai kurių miesto seimelio narių pasisakymai, kad tokiame "šlamštu" nereikia skirti paramos. Taigi ir šiais metais festivalio likimas dar nežinomas.

BOSTONO JŪRŲ SKAUTŲ ČIŲ STOVYKLA

Lietuvių jūrų skautijos Nemuno tuntas rengia dviejų savaitių stovyklą, liepos 31 d. iki rugpjūčio 14 d. tėvų pranciško-nų sodyboje Kennebunkport, Maine.

Stovyklos mokėstis: vienam — 1 sav. 25 dol., dvi sav. 40 dol., savaitgalis 7 dol., o jei iš šeimos stovykla du: 1 sav. 40 dol. 2 sav. 70 dol.

Tomis sąlygomis mieliai priimsim ribotai kitų tuntų jūros ir žemės skautų-čių norinčių kartu stovyklauti.

Registruotis įmokant 10 dol. nuo asmens iki liepos 15 d., pas tautininką P. Jančauską, 48 Stackton st., Dorchester, Mass. Tel. 292-4078 arba pas j. sk. M. Manomaitį.

—0—

Kovo 27 d. Nemuno tuntas buvo pakviestas ir dalyvavo Bostono latvių skautų-čių 15 m. įsikūrimo iškilnėse. Ta proga broliams latviams padovanotas lietuviškas takelis — lietuvių liaudies meno kūrinys.

Balandžio 3 d. įvyko Nemuno tunto tėvų komiteto susirinkimas, kuris perrinko tą pačią valdybą 1965 m. — pirm. Irena Manomaitienė.

Laivų statybos inž. Edvinas Prantis (Pranaitis), senosios kartos lietuvių išeivių sūnus, įrašė savo sūnų į lietuvių jūrų skautus ir padovanojo Nemuno tuntui 14 p. puikią valtį.

Bronius Kovas

KONCERTAS ŠI SEKMADIENI

Bičkienės - Daugelienės pavarbi koncertas yra šį sekmadienį, gegužės 2 d. 4 val. p. p. Lietuvių Piličių d-jos auditorijoje, So. Bostone.

Koncerto pelnas Putnamo selsių jaunimo stovyklos įrengimui. Paremkime šį svarbų reikalą.

VASYLIŪNO KONCERTAS

Smuikininko Izidoriaus ir pianisto Vytenio Vasyliūnų koncertas šį penktadienį, balandžio 30 d. 8:30 val. v., Jordan Hall, Bostone. Tai bus neeilinis koncertas, ir muzikos mėgėjai galės juo pasidžiaugti.

PARAPIJOS BANKETAS

Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone reunion — banketo rengėjai prašo jau dabar atsilyginti už gautus bilietus, kad būtų žinomas dalyvių skaičius, kuriam reikia užsakyti maistą.

Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir jo sūnus pianistas Vytenis Vasyliūnas kasdienėje savo aplinkoje besiruošiant koncertui. Jau ketvirtas kasmet ruošiamas koncertas Jordan Hall salėje, Bostone, Mass. įvyks, penktadienį, balandžio 30 d. 8:30 v. Norėdami laimėti daugiau simpatijų lietuvių muzikai, jie pašventė šiu metų darbą amerikiečių kompozitoriaus kūrbybai, būtent, pasauliniai žinomo bostoniško Walter Piston veikals: sonatai, sonatinai, antram smuiko koncertui. Pats kompozitorius pažadėjo atvykti į koncertą.

NAUJAS KUNIGAS LIETUVIS

Kęstutis Vincas Zemaiteis, buvęs iki šiol Švento Kazimiero kolegijoj diakonu, balandžio 3 dieną Romoje gavo kunigystės šventimus. Naujasis kunigas savo pirmąsias šv. mišias atnaušo sekančią dieną Švento Kazimiero lietuvių kolegijos koplyčioje. Jis yra labai laimingas tapęs kunigu ir prašo visų mels-tis, kad Viešpats Dievas padėtų jam būti geru kunigu. Laikės iškilmingų pietų šis perdavė per Vatikaną radiją savo kunigišką palaiminimą Lietuvai ir pasakė kalbą, kurią girdėjo ir Lenkijoje esantieji giminės. Tėvams ir broliui su šeima Chicagoje atsiuntė palaiminimą telegramomis.

Kunigo Kęstučio Zemaiteio kalba, pasakyta į Lietuvą:

"Viena ir ta pati saulė net ir per tirsčiausius debesis jau

Kun. Kęstutis Zemaiteis

baigia tirti Vokietijos miškų sniegą ir kviečia žydėti Lietuvos darželių gėles; tos pačios žvaigždės, kurios kas naktį šviečia virš šventojo Petro bazilikos kupolo, spindi ir virš jūsų namų. Amžinojo mūsų Tėvo žvilgsniui nieko nereikia rūkas, tamsa ar atstumas. Jo begalinės meilės akivaizdoje — menkutės ir tuščios yra visos užtvartos, kurias mūsų nuodėmės yra tarp mūsų pastatę.

Šį rytą buvau kartu su jumis mišiose. Pirmąjį kartą aukojau šią mūsų Iškanytojo meilės auką, dėkodamas kartu su jumis, kad Jis mane išrinko būti savo atstovu ir jūsų tarnu; aukojau ją prašydamas, kad Jis gausiai atlygintų visiems, kurie kada nors yra man gera padarę. Ir ypatingai prašiau, kad Jis laimėtų mano tėvelius; mano krikšto motiną ir visus artimuosius (kuriuos taip norėčiau dabar paminti vardais...), kad Jis išlaikytų savo džiaugsmo visus lietuvių kunigus, vienuolius, sesėles ir kiekvieną lietuvi, net ir tuos, kurie Jo nepažįsta, kad Jis išlaikytų mus artimus vieningus bent mintyse ir ilgesy ir kad Jis ne tik priimtų ir iš visų žemės kraštų surinktų mūsų tautą, kai Jis ateis mums viešpatuoti laiko pabaigoje, bet kad ir dabar, kaip tik būtų galima greičiau, vėl leistų mums

gyventi kartu ir kurti savo ateitį laisviems.

Tikėjimo ir vilties vienybėje prašau dabar jūsų priimti mano pirmąjį kunigiškąjį palaiminimą.

Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus ramybė. Jo šventosios kančios ištvėrmė, šventasis kryžiaus ženklas, palaimintosios Mergelės Marijos nekaltumas, visų šventųjų užtarimas ir Dievo išrinktųjų maldos telydi jus visas gyvenimo dienas ir teuteikia jums jėgų nugalėti visus savo matomus ir nematomus priešus, ypač mirties valandoje. Visomis dangaus ir žemės gėrybėmis telaimina jus Visagalis Dievas Tėvas ir Sūnus ir Šventoji Dvasia".

Kunigas Kęstutis Zemaiteis Chicagoje turi brolių Algirdą su šeima, kuris yra baigęs Oxfordo universitetą, Anglijoje, ir darbuojasi kaip tarptautinis ekonomistas, turi artimus giminės Kožičų šeimą: Viktorą, Oną, Joaną (Mikalauskiene) ir dr. Vincą Kožičą, Los Angeles — Angelė Ruseckienė su šeima, taip pat daug draugų ir pažįtamų. Telegramų ir sveikinimų gavo daugiau kaip šimtą.

Kun. K. Zemaiteis yra kilęs iš Kazlų Rūdos, Marijampolės apskrities, kur yra didžiausi Lietuvos miškų masyvai. Jo tėvelis miškų inžinierius Vincas Zemaiteis buvo Kazlų Rūdos miškų urėdu — revizorium, o motina Bronė (Ruseckaitė) mokytoja. Išaugęs puošnioje Lietuvos gamtoje, jis ilgėjosi ir ilgisi savo tėvynės, nuolat sakydamas: "Važiuosiu studijuoti į Europą, kur oras ir gamta panašūs į Lietuvos..."

Pirma negu šauksime į šventą revoliuciją, turime šaukti žmones prie šventumo ir meilės, šaukti juos prie Kristaus. Štai ko reikia akivaizdoje — menkutės ir tuščios yra visos užtvartos, kurias mūsų nuodėmės yra tarp mūsų pastatę.

— J. Maritain

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
TAISYMAS yra mūsų SPECIALYBĖ. VISŲ GAMYBOS • GREITAS patarnavimas • GARANTIJA • KREDITAS
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western P.Rosp. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmad., ketvirtad. ir penktad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 val. iki 5 val. p.p.

Pastabos ir nuomonės

Apie "Vairą" ir vairininkus

Straipsnelis apie Vairo žurnalą, leistą Pažangos b-vės Kau-ne 1929 — 1940 m., atspausdintas Lietuvių Enciklopedijoje (t. 30, p. 472), yra ne tik trumpas (17 eilučių), bet turi bibliografinių klaidų. Netiesa, kad Vairas 1939 m. buvęs sujungtas su Akademiku. Pastarasis buvo Neo-Lithuania Korp. per eilę metų (1932-40) leistas akademiniis žurnalais ir labai apgalvėtina, kad jis Liet. Encikl. iš viso nėra paminėtas A raidės tome. Netiesa, kad Vairą 1940 m. redagavo dr. D. Cesevičius ir St. Leskaitis. Visus 1940 m. numerius, iki uždaromo bolševikams užėjus, redagavo ir redaktorium pasirašė K. Dausa. Dėl šio nepasirašyto enciklopedijos straipsnelio pasipiktinę Dirvoje rašė B. Raila ir V. Rastenis. Tačiau atrodo, kad ir jie nebūtų geriau parašę, nes bet kas, rašydamas vadovaudamasis atmintimi, vienus dalykus geriau prisimena, kitus lieka pamiršęs. Taip atsitiko ir su mums, kai buvau pamiršęs, kas dėjosi su Vairu 1939 m., nes tais metais jokio straipsnio tam žurnalui neparašiau ir "vairininkų sąjūdyje" nedalyvavau.

Dabar visa tai jau gana tolimai praeitis, kurią reikia studijuoti. Vairo žurnalą šiame krašte labai retai kur galima užtikti. Lietuvos Pasituntinys Vašingtone rūsyje vis dėlto buvo surasta visa eilė Vairo numerių, jų tarpe 33 numeriai savaitinio 1939 m. Vairo, vieningai 4 numeris balandžio mėn. 1940 metų, tik, deja, nei vieno 1938 m. numerio. Iš rastų egzempliorių paaiškėjo šit kas. Kai Vairas 1939 m. buvo padarytas savaitiniu (labai nepalankaus 33 x 21 cm. formato ir nepatraukliais viršeliais), tai nuo 1.5 iki X.26 numeriuose 1-41 numeris draus: vyr. redaktorius B. T. Dirmeikis. Redakcinės kolegijos pirmininkas dr. D. Cesevičius. Nr. 42 (XII.2) pasirašytas vieno vyr. red. B. T. Dirmeiko. Nuo nr. 43 (XI.9) iki nr. 49 (XII.21) kaip vyr. red. rašomas K. Nausėdas.

Daugelį metų mėnesinį Vairo žurnalą redagavo prof. Izidorius Tamošaitis (1929-38, pagal Liet. Encikl. t. 30, p. 325). Apie redaktorių pasikeitimus rašė V. Rastenis Dirvoje (1965.III.17). Tačiau dar svarbesnės yra pačių redaktorių deklaracijos, kurių ištraukas verta pacituoti. Įžanginiame "Vairui pasisukus", įdėtam 1939.I.5 nr. 1, tarp kitko redakcijos vardu rašoma:

"...Šioje vietoje yra daug svarbiau pasisakyti apie tai, kokie reikalai verčia VAIRĄ prabilti kitaip, negu iki šiol. Naujai prisikūli Lietuva dar nesuspėjo pajusti ir išgyventi savo tautinio entuziazmo... VAIRAS ir pasukta, kad išeitų kelių ir taktelių stiprinti ir atbaigtų lietuvių tautos vienybę, kuri gyvą ir stiprų režimą, ugdyti ir stiprinti Lietuvos valstybę ir jos piliečių valią. Naujai prisikūli Lietuva dar nesuspėjo išryškinti ir savo tautinės programos. Įvairūs sumanymai ir bandymai vienu sudužo, kitur tebė-

ra užuomazgoje, dar kitur — neišaiškinti ir nesuprasti... VAIRAS ir ateina kelti problemas taip, kad kuo mažiau jais būtų pagrįstos teorijos ir kuo daugiau — realiu gyvenimu. VAIRAS pasilekia ir toliau tautininkų politikos žurnalui..."

Žodžiu, "netaip giedosim, kaip lig šiolei". Iš esmės ta nauja giesmė buvo ne kas kita, kaip jaunųjų tautininkų žodis, kurie nesutarė su nepaslinkia "senąja gvardija". Jaunieji kai ką laimėjo: nuo 1939.XI. B. T. Dirmeikis buvo paskirtas Lietuvos Aido vyr. redaktorium (Liet. Encikl. XVI 95) ir maždaug tuo pačiu laiku dr. D. Cesevičius prez. A. Smetonos buvo paskirtas Tautininkų s-gos pirmininku (Liet. Encikl. XXX 448). Tada aišku, kodėl jie nuo Vairo redagavimo pasitraukė, nes pakopė aukščiau ant politikos laukų. Politinis tikslas buvo bent ir dalies pasiektas, tad Vairas nuo 1940 m. pradžiū vėl buvo atverstas mėnesiniu kultūrinis žurnalas. Vairo 1939.XII. 21 nr. 49, p. 94-92 yra nauji deklaracija "Vairui persitvarkant" (be jokio parašo), kur sakoma (pabraukimai originalu):

"Šis numeris kaip savaitinio VAIRO, yra paskutinis. Ateinančiais metais mūsų laikraštis persitvarko į kultūros, politikos ir ekonomikos mėnesinį žurnalą... Kad šiais metais VAIR-

RAS buvo išsiaiškinti, tai tą jo politiskumą apsprendė pats gyvenimas... O visi sutiks, kad 1939-ji metai mums yra politinio gyvenimo ir valstybinių permainų metai. Tų metų galimoms vingiams ir galimoms klaidoms laiku ir reikiamai sutikti ir buvo viena iš pateisinamų aplinkybių, dėl ko VAIRAS buvo persiorganizuotas į politinį laikraštį. Jeigu šiandien VAIRAS vėl apsisprendė persitvarkyti, tai tas dar nereiškia, kad tie uždaviniai, kurių tarėsi buvo pasiekti VAIRAS, jau yra įgyvendinti. Tokia išvada būtų klaidinga, nes negalima užmiršti tos aplinkybės, kad VAIRUI persitvarkius, vairininkai pasilekia. Ir pasilekia kaip tik tokiuose pastuose (gal korektūros klaida, ar nenorėta pasakyti "tokiuose pastuose"? J.B.), kurie pačiam VAIRUI leidžia grįžti prie mėnesio ritmikos ir ramesnių klausimų svarstymo."

Labai susukta parašyta. Tačiau Vaire viskas pasikeitė: pobūdis, dažnumas, formatai (pasidarė 27 x 20 cm.) ir redaktorius. Nors "vairininkai" įsigalėjo Tautininkų s-gos vadovybėje, tačiau pati s-ga nustojo savo politinės veiksmės ir nebeleimė nei vidaus, nei užsienio politikoj. Buvo sudaromos vadina-mos kovalinės vyriausybės. Taip J. Černiaus kabinete nebuvo nei vieno tautininko, o paskutiniame A. Merkio kabinete tik pats premjeras buvo tautininkas, tačiau Tautininkų s-jė jokio vaidmens neavdino ir įtakos neturėjo. Svarbiausias dalykas 1939-40 m. pasidarė nebe vidaus, bet užsienio politikos dalykai, kuriems įtakos nei tautininkai, nei Vairas neturėjo. "Už Liet. Tautininkų s-gos gen. sekr. Jono Statkaus Vaire straip-

(Nukelta į 6 psl.)

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.
3240 S. HALSTED ST. Tel.: CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS RADIO, STEREO APARATŲ, PARDAVIMAS IR TAISYMAS
ORO VESINIMAS — AIR CONDITIONING

4 1/2% 5%
current dividend on investment bonus
4 1/2% DIVIDENDŲ MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.
Už 1 metų investavimo bonus mokama 4 1/2% dividendų kas pusmetį ir dar išmokama po 1/2% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., Antrad., Penkt. ir Šeštad. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiad. uždaryta; Ketvirtad. 9 v. r. — 8 v. v.

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS ĮRENGTI TVORAS JŲSŲ NAMŲ PUOSNUMUI IR ŠEIMOS SAUGUMUI.

KOSTAS BUTKUS
Telefonai: LUDLOW 5-6291, bet kuriuo laiku, PRospect 8-2781 rytais ir vakarais.

KNYGOS JŲSŲ BIBLIOTEKAI
Jurgis Savickis: žemė dega, rašytojo ir diplomato atsiminimai iš 1939—1945 m. kruviniausio ir tragiškiausio mūsų tėvynės ir Europos istorijoje. Apie 870 psl. dviejuose tomuose po \$4.50
Jonas Aistis: Apie laiką ir žmones, literatūriniai atsiminimai apie laisvėje kylančią Kauną ir jo kultūrinį kilimą. \$2.50
Užsakymus ir pinigų siųskite:

DRAUGAS
4545 West 63rd Street, Chicago 29, Illinois

VIETINIŲ IR IMPORTUOTŲ AUTOMOBILIŲ
(Complete auto service)
PILNAS TAISYMAS IR APTARNAVIMAS

ERWIN'S AUTO REPAIR, INC.
2218 West 69th Street, Tel. HE 4-6900
CHICAGO, ILLINOIS 60636

CLASSIFIED GUIDE

CONTRACTORS

STANKUS
CONSTRUCTION CO.

Atlieka planavimo ir statybos darbus, gydytojų ofisų, gyvenamųjų ir prekybos pastatų. Jūs pasirinkimui turime virš 300 įvairių standartinių projektų.

Ofiso ir namų telefonas
P-Rospect 8-2013

7105 S. Artesian Ave.
Chicago, Illinois 60629

HEATING CONTRACTOR

Statome šilto oro pučiamuosius, vandens boilerius ir oro vėsinčius.

Vieninteliai iš lietuvių turime miesto leidimą dirbti naujose namuose.

CICERO HEATING AND SHEET METAL

2431 So. Kedzie Avenue
Chicago 28, Illinois

Ofiso tel. 277-1442
Juozas Zemaitis OL 6-0412
Victor Skade ST 8-9272

Heating Contractor

Irenių naujus ir perstatyti senus visų rūšių namų šildymo pečius ir air conditioning į naujus ir senus namus. Stogų rinas (gutters), vandens šildymo boilerius. Turis leidimus dirbti mieste ir užmieste.

Darbas atliekamas greit ir šiltingai. Apskaičiavimai nemokamai.

DOMAS ZUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL
Telefonas VI 7-3447
4444 S. Western, Chicago 9, Ill.

VACYS

CONSTRUCTION CO.

REZIDENCINIAI,
KOMERCINIAI,
MEDICINOS IR
KITOKI PASTATAI

2501 West 69th Street
HE 4-7482 436-5151

A. ABALL ROOFING CO.

Išleista prieš 49 metus.

Dengiamie visų rūšių stogus. Taisome arba dedame naujus kaminus, rinas, autokaminius vamzdžius. Darome iš ledo. Taisome mūrų "tuckpointing". Pilnai apsidraudę. Visas darbas garantuojamas.

LA 1-6047 arba RO 2-8778.

Skambinkite bet kuruo laiku.
Apskaičiavimai nemokamai.

DEMESIO

VAKARŲ PENNSYLVANIOS

LIETUVIŲ KATALIKŲ

RADIO VALANDOS

WEDO

Vadovaujama lietuvių katalikų parapijų Pittsburgho ir apylinkėse transliuojama iš galingos stoties McKeesport, Pennsylvania.

Kas savaitę nuo 1:35 iki 2:00 valandos popiet.

BANGA 810

Visais reikalais kreipkitės adresu:

Lithuanian Catholic Hour WEDO.
McKeesport, Pa.

HELP WANTED

* BROWN & SHARPE * TOOL & DIE MAKERS
* ACME GRIDLEY OPER'S * MACHINISTS

Only fully qualified men, seeking steady work, pleasant working conditions in modern plant need apply. Latest equipment. Free benefits and vacation.

GENERAL MAINTENANCE MAN

Must have electrical background. Permanent position. Do not apply unless you have the above requirement!

SUPREME PRODUCTS CORP.

2222 South Calumet Avenue
— An Equal Opportunity Employer —

DIETITIAN ADA

MEDICAL TECHNOLOGIST

Salaries commensurate with education and experience.

REGISTERED NURSES, L. P. NURSES

All shifts open. Good salaries plus differentials paid. Progressive 211-bed general hospital, planning expansion. Excellent working conditions and fringe benefits. All applicants must be eligible for license in Kentucky. Conveniently located rooms and apt. to hospital.

Why not write, wire or phone (A.C. 502) 366-1421 our Personnel Department.

This is where you will enjoy living and working conditions.

STS. MARY AND ELIZABETH HOSPITAL
4400 Churchman St. Louisville, Kentucky

ISIGYKITE DABAR!

LIETUVIŠKI ATVIRUKAI

Atvirkukai yra nedidelio formato, alyu spalvų, pagaminti "silk screen" būdu. Yra sekantys rinkiniai:

Vardadienio 10 atvirk.

Gimadienio 10

Padėkos 10

Užmojautos 10

Vestuvių 10

Vestuvių sužadėtuvių 10

Padėka už užmojautą. 10

Draugas gali išpildyti užsakymus tik pilniems pakeliams (po 10 štukų) aukščiausio išvardintų atvirkčių. Šių atvirkčių gamintojas dar yra paruošęs rinkinį maišytą, sudarytą iš vardadienio, gimtadienio, padėkos, užmojautos ir viso 10 atvirkčių. Atvirkčių kaina \$1.00 už paketą.

"DRAUGAS"

4545 West 63rd Street,
CHICAGO 29 ILLINOIS

Platinėjams duodama nuolaida.

HELP WANTED

PERMANENT POSITIONS

now available for

REGISTERED

NURSES

We are a fully equipped modern hospital. Rotating shifts. 2 week vacation annually. 7 paid holidays. \$490 per month. Free room and board and a raise after 6 months.

Why not write, wire or phone 844-3555 and permit us to introduce our program to you.

BISHOP ROWE HOSPITAL

Wrangell, Alaska

Attention: Mrs. O. Henson, Adm.

Reikalingos Gailestingos Seserys

NURSES - REG.

COOK COUNTY HOSPITAL

CHICAGO, ILLINOIS

Puikūs pradiniai atlyginimai. Galima apsigyventi modernioje gal. sėsių rezidencijoje. Gausūs priedai. Kreiptis į Personnel Dept.

Cook County

School of Nursing

1900 West Polk Chicago, Ill.

TA 9-8400

U.S. BLUEPRINT PAPER CO.

322 W. Washington - 2nd Floor

Reikalingas vyras lengvam fabriko darbiui, "shipping room" skyr.

Reikia nors truputį kalbėti angliai.

OPENINGS FOR:

ENGINE LATHE OPERATORS

FINAL INSPECTORS

TOOL ROOM MACHINIST

Top wages-shift premiums-comprehensive benefit program-excellent working conditions. Apply in person or call personnel director at PO 1-2100.

HUPP AVIATION

6633 W. 65th Street

An Equal Opportunity Employer

WOMEN - PRESS OPERATORS

Immediate openings

PLASTIC INJECTION MOLDING

Profit sharing and Hospitalization. Steady, good wages. Only those seeking residential employment need apply. Will train. Apply in person.

4601 West Addison Street

MISCELLANEOUS

TINKAMI ROBAI TEIKIA GERĄ SAVIMAUTĄ

Tokius rūbus vyrams ir moterims parūpins geriausiosios "Simpson Clothes" stovyklose

JONAS H. AKSYS

2551 W. 71 St., Chicago, Ill. 60629

tel. 925-5179. Aldara vakarais nuo 7 iki 10 v. v. šešt. nuo 9 v. ryto iki 6 v. vakarų. Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.

RINOS IR NUTEKAMIEJI VAMZDŽIAI

Eksperimentškai uždedam naujus ir taisome senus. Pilnai apsidraudę. Darbas garantuojamas.

A. ABALL ROOFING CO.

LA 1-6047 arba RO 2-8778

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus.

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TV - RADIJO TAISYMAS

P. RUDENAS

4448 So. Western Avenue
Telef. - 847-4829

Čia pat galite gauti Briedžio dažų.

MOVING

J. NAUJOKAITIS

Ilgų metų patirtimas

Apdraustas perkraustymas

WA 5-9209 Chicago, Ill.

TELEVIZIJAS

paprastas ir spalvotas nebrangia taisykla. Už patarnavimą vietoje \$3 už dirbtuvės darbą \$10 ir dalyje pasiteiraukite apie naujas.

I. MIGLINAS

2549 W. 69 St., II auk., PR 6-1063

LEO'S SINCLAIR SERVICE

LEONAS FRANKUS, Sav.

Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos

Tune-ups ir Motorų remontas

5759 So. Western Avenue

Kampas 58th Street

Telefonas P-Rospect 8-9533

MOVING

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street,
Chicago, Illinois, 60642.

Alum. langai ir kt. priedai. \$76,000 arba geriausias pasidarymas.

NERIS REAL ESTATE

6924 So. Western Ave. Tel. 471-0321

PATARNAUJU NAMŲ PIRKIMAI

IR PARDAVIMAI.

BOOKKEEPING, NOTARIJATAS,
CAR LICENSES, INCOME TAX.

A. KATILIUS R. E.

2456 W. 69th St. RE 7-8399

ISNUOMOJAMA - FOR RENT

ISNUOM. 6 kambarių butas 2-me aukšte - Gage Parke.

Telef.: HElock 4-7165

ISNUOM. 5 kamb. butas, suaugusiems. Gazu apšild. Naujai dekoruotas, 4634 S. Mozart St.

ISIGYKITE DABAR!

ŠVENTAS DIEVE

— O —

Ši maldaknygė, stambiomis raidėmis, tinkama ypač vyresnio amžiaus žmonėms. Daug maldų pritaikytų įvairioms progoms, kalba paprasta, lengvai suprantama ir taisyklinga.

656 pusl. Kaina \$3.50

Pasaukimo kraitais \$4.00

Užsakymus su pinigais siųsti:

DRAUGAS

4545 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629

POCIUS DECORATING COMPANY

DAŽOME IR VIDAUS IR IS LAUKO

Rezidencinius ir Komercinius. Senus bei Naujus Namus. Tapetuojuame.

Po 6 val. vak. skambinkite

Telef. - 927-2809

Platinkite "Draugą"

REAL ESTATE

NAMAI IR ŽEMĖ PARDAVIMUI

2x4 ir 1x3 mūras Brighton Park centre. Gazo pečiai šildomas. Geros pajamos. Kaina tik \$20,000.
2x4 ir 1x3 mūras. Nauji sėdimo, gazo šiluma, garazas, \$13,700.
1 1/2 aukšto mūras 5 ir 4 kamb. Naujas šildymas ir garazas. Viskas modernizuota. \$21,000.
2x5 mūras 3 mieg. ir 3 kamb. butas rėmy. Naujas C šildymas gazo, alum. langai, garazas. Arti viso kelių mokytų ir lietuvių bažnyčios \$25,000.
1 1/2 aukšto 9 m. mūras, 60 h. 1 vak. arti Archer. 47 p. skl. Viskas modern. 2 a. neįrengtas. \$20,000.
2x4 mūras, viskas atnaujinta-modernu. 30 p. skl., garazas. Turi greit paruošti dėti mirties šeimai. Pama tykite.

SIMKUS, Real Estate - Notary Public

4259 S. Maplewood Ave. OL 4-7450 arba YA 7-2046

Mūr. 1 1/2 a., 5 ir 3 kamb. Central šildymas. Sklepas ir pastogė. 59 ir Sawyer apyl.

Mūr. 13 butų, 7 po 6 kamb. ir 6 po 5 kamb. \$13,000 pajamų. Kaina 5 metų pajamos.

18 vienetų mūr., 12 po 3 kamb. ir 6 po 1 kamb. \$18,000 pajamų. Kaina 5 metų pajamos.

Mūr. 1 1/2 a., 5 1/2 ir 4 kamb., 10 metų, gražus, erdvus. 45 ir Kilpatrick apyl.

Likvirių ir maisto krautuvė su mūr. namu ir tuščiu sklypu, Brighton p-ke.

Mūr. 3 butai, 5-4-3 K. Gazo pečiai šildymas, 45 ir Fairfield.

Med. 2 po 4 k. su sklypu ir pastoge. Gazo pečiai šildymas. \$13,900.

SIMAITIS REALTY & INSURANCE

2737 West 43rd Street CL 4-2390

SALES - MORTGAGES - MANAGEMENT

SATAS REALTY

4936 West 15th Street, Cicero 50, Illinois

Phone: Office: OL 6-2233 Residence: OL 2-8907

Turime šimtus namų Ciceroje, Berwyne, Riverside ir kituose vakariniuose priemiesčiuose. Mūsų įstaigai jūs galite išsirinkti jums patinkamą nuosavybę iš katalogo.

Vieninteliai iš lietuvių priklausome prie M.L.S.

Dabar jau laikas pirkti elegantišką 6 kamb. mūrą, 2 vonios, karpetai, centrinis air-condition. \$25,000.

Viengungis, žiūrėk. - Mūras, 2 po 4 kamb., garazas. Arti M. pko. \$100 nuomos mėnesiui ir sau jaukus butas. \$17,900.

Pingvų lig valiai - apie \$11,000 neįamais 6 butų naujo mūro, apartamentinio. Arti M. pko. Turim rak-tus. \$84,000

6 kamb. mūras. Arti 66 ir Western. Garazas. Pamatykit, kad ir dabar. \$19,000.

Puikūs namas. 2 butai, 2x4, atskiri šildymai. Naujas garazas \$13,900.

2 butų namas. 2 po 6 k., centr. gazu šildymas. \$21,500.

Naujas 5 1/2 kamb. mūras. Arti mūsu. \$17,000.

4 kamb. mūras. Gazu šildymas. Garazas. 55 ir Pulaski. \$17,000.

2 butų namas. 42 po 6 kamb. Saugus rūšys. Garazas. Arti mūsu. \$27,900.

4 butų mūras. Naujas gazu šildymas. Apie \$5,000 nuomos. 55 ir California. \$35,900.

Nauja tvirta ir butas, M. pke \$43,000.

VISADA TURIME GERŲ NAMŲ

K. VALDIS REAL ESTATE

2458 West 69th St. RE 7-7200 arba RE 7-8534

61 ir Sawyer, apyl. 6 kamb. "octagon" bung. Modern. virtuvė, nauja karšto vandens šiluma. Teiraukitės.

Didelei šeimai, 5 miegamųjų mūr. ras. Netoli mūsu įstaigos. Tik \$17,900.

Marquette pke 8 kamb. med. Gazo šiluma, pilnas rūšys, garazas. \$14,000 arba geriausias pasidarymas.

59 g-vė ir vakarus nuo Kedzie, 7 metų, graži krautuvė patalpa tinkanti bet kokiam bizniui. Rūšys apsaugotos nuo potvynio. Tik \$13,000.

Marquette pke, 2 aukštų mūr. Alum. antrieli langai, mūr. garazas, 4 pajamos. Tik \$27,500.

6x5 kamb. mūr. Brighton pke. Alum. langai. Garazas. Gyventojai patys apsigyvena. Tik \$37,500.

Beverly Hills apyl. 4 metų senumo, 6 butų pajamų namas. Moderniškai įmonuoti visi virtuvės įrenginiai. Alum. langai ir kt. priedai. \$76,000 arba geriausias pasidarymas.

Naujas - 2 po 5 1/2 kamb. Marquette pke. 2 atskiri gazo šild. Imontuoti pečiai. \$46,000.

Labai gerai apyl. 1 metų senumo apartamentinis. Pajamų \$34,000. Kaina 7 kart metinių pajamų.

25 p. biznio sklypas, 59 ir California apyl. Tik \$4,200.

NERIS REAL ESTATE

6924 So. Western Ave. Tel. 471-0321

PATARNAUJU NAMŲ PIRKIMAI

IR PARDAVIMAI.

BOOKKEEPING, NOTARIJATAS,
CAR LICENSES, INCOME TAX.

A. KATILIUS R. E.

2456 W. 69th St. RE 7-8399

ISNUOMOJAMA - FOR RENT

ISNUOM. 6 kambarių butas 2-me aukšte - Gage Parke.

Telef.: HElock 4-7165

ISNUOM. 5 kamb. butas, suaugusiems. Gazu apšild. Naujai dekoruotas, 4634 S. Mozart St.

ISIGYKITE DABAR!

ŠVENTAS DIEVE

— O —

Ši maldaknygė, stambiomis raidėmis, tinkama ypač vyresnio amžiaus žmonėms. Daug maldų pritaikytų įvairioms progoms, kalba paprasta, lengvai suprantama ir taisyklinga.

656 pusl. Kaina \$3.50

Turime turtėti iš lėto

Lito bendrovės vadovų informacija

Praėjusių sekmadienį gera šimtinė ekonominių reikalais susidomėjusių lietuvių Baletto teatro salėje Marquette Parke išklaušė Lito bendrovės vadovų, atvykusių iš New Yorko Vyt. Vėbeliūno ir Alb. Vedecko pranešimo. Informacinio pobūdžio susirinkimą pradėjo J. Baužys, Lito igaliotinis Chicago, pastebėjęs, kad Chicagoje daug įvairių taupymo ir sutaupymo įstatymų, taigi ir jį gali prisidėti prie lietuviškų reikalų ir ypač lietuviškos spaudos parėmimo. Litas bendrovė savo veiklą pradėjo 1963 m. pradžioje "partner ship" pagrindu. Tų pat metų vasario mėnesį visų dalininkų nutarimu organizacinė forma pa-keista į akcinę bendrovę. 1963 m. kovo mėn. Litas Investing Co. Inc., formaliai buvo in-corporuota New Yorko valstybėje tuo tapdama pilnateise kor-poracija su visomis komercinės bendrovės privilegijomis, o taip pat ir atsakomybe. Litas In-vesting Corp. yra juridinis vien-tas. Korporacijos akcininkai yra pilnateisiai bendrovės savini-nkai. Šiuo metu bendrovės kapi-talą sudaro autorizuotos akci-jos \$178,200 vertės. \$29,205 vertės akcijų yra jau išplatintos

paskirį savininkų rankose. Li-kusios 13,809 akcijos po \$11 vertės yra dar platinamos. Ka-pitalas iš akcijų, padėti indėliai dėl procentų ir pajamos iš ope-racijų sudaro bendrovės finan-sinį pagrindą.

Bendrovės vicepirmininkas Alg. Vedeckas statistika pajavirintoj kalbų pastebėjo, kad bendrovei plėstis yra labai daug galimu-mų. Amerikoje taupytojų skai-čius auga, jų taupymų vidur-kis didėja, tačiau iš antros pu-sės pragyvenimas kyla dolerio vertė krinta ir palyginus nuo 1914 m. doleris šiandien bever-tas tik 25 ct. Todėl bendrovės tikslas išrūpinti didesnius pro-centus taupytojams, kad atsar-giai ir planingai galima būtų padidinti savo santaupų nešamą procentą. Abu pranešėjai pas-tebėjo, kad Litas savo nariams nežada greito praturtėjimo, ta-čiau bendrovė turi galimumus augti ir investavę į ją pinigų gali tikėtis pelno, juo labiau, kad viskas daroma planingai be jokios rizikos.

Abu kalbėtojai ekonominėje srityje dirba ir čia mokslus bai-gę, sudarė labai gerą įspūdį, gi-net tiems negausiems klausyto-jams neturėjusiems finansinių užmanymų, jų pranešimai buvo lyg kokios puikiai paruoštos bendram išsilavinimui ekonomi-nės paskaitos.

Litas platina akcijas, priima indėlius ir skolina. Buvo iškel-ta daugybė teisiųjų ir kitokių klausimų ir atsakyta, kad tie, kurie taupo taupymo įstaigose tegu taupo, bet yra įvairių as-menų perkantųjų akcijas ar no-rinčių kitaip investuoti savo kapitalą, todėl tokiems Litas galys būti priimtinas. Taip pat paaiškėjo, kad iš dabartinių b-vės akcininkų profasijomis yra 9 inžinieriai, 8 daktarai, 4 medicinos daktarai, vienas gra-borius ir eilė kitų asmenų, iš kurių jau 20 yra čia mokslus baigusių. Devyni nariai turi ma-žiau negu 10 metų, jiems yra ak-cijos įgiję jų tėvai ar pažis-tami.

Susirinkimui vadovavo inž.

Dantų gydytojų baliuje viešios su kartūno sukleimės.

Nuotr. A. Gulbinsko

LIETUVIŲ UŽSIMOJIMAI PASAULNĖJE PARODOJE

New Yorko ir apylinkės lie-tuviai ir 1965 metais aktyviai dalyvavo Pasaulinėje parodoje. Specialaus komiteto pastan-gomis buvo gražiai reprezentuo-ta Lietuva parodos atidaryme. Birželio 13 d. 1 val. p.p. bus pakeičta iki pusės stiebo Lietu-vos trispalvė prie lietuviškojo kryžiaus. Po to, 2 val. pp. Va-tikano paviljono koplyčioje J. E. vysk. Pr. Brazys, MIC, lai-kys šv. mišias lietuvių kalba, giedos visi maldininkai tik lietuviškas giesmes. Į pamaldas bus galima patekti su specialiais lei-dimais, kurie gaunami komite-te.

Po pamaldų įvyks meninė — momentų pritaikyta programa New Yorko paviljone, kurią iš-pildys jungtinis choras, solistai ir šokių grupės. Meninėje pro-gramoje taip pat bus minima Lietuvos 25 okupacijos sukaktis. Po meninės dalies atskirais pa-talpomis įvyks garbės svečių pri-ėmimas. Laukiama gausaus lietuvių būrio ir garbingų svečių. Trispalvė pasaulinėje parodoje

Po ilgų derybų ir daugelio pastangų Lietuvių Komitetui Pasaulinei Parodai pavyko gauti visas lietuvių reprezentacijos teises: lietuvių, kaip tautos ir valstybės reprezentantų.

Į antrųjų metų parodos oficia-lyje atidarymą buvo pakviesti ir dalyvavo laisvos Lietuvos pa-

reigūnai: generalinis konsulas ir vicekonsulas bei lietuvių vi-suomenės atstovai. Lietuvių grupė pražygiavo pro garbės tribuną ir televizijų kameras. Plačiai plėvesavo Lietuvos trispalvė, ir įrašas "Lithuania" ir-kiavosi tarp laisvųjų tautų į-rašų.

Prie lietuviško kryžiaus buvo leista ir atidarymo dieną buvo iškelta ant specialaus stiebo Lietuvos vėliava bei prie stiebo pritvirtintas įrašas "Lithuania". Vėliavos pakėlimo iškilnėse da-lyvavo ir vėliavą išklė gener. konsulas V. Stašinskas, invoka-ciją atkalbėjo kun. L. Jankus.

Lietuvių delegacija buvo ofi-cialiai priimta Vatikano pavil-jone, pasirašė garbės svečių kny-goje bei apžiūrėjo — atidarė

viešumai Sibiro lietuvių maldaknygės originalą ir įvairių lai-dų kolekciją.

Lietuvių komitetas pasaulinei parodai posėdžiauja. Kas savaitę ar antrą posėdžiauja specialus Lietuvių komi-tetas pasaulinei parodai. Balan-džio 21 d. įvyko visuotinis komiteto susirinkimas. Pirminin-kavo Al. Vakselis, garbės svečių dalyvavo kons. A. Simutis, sek-retoriaus V. Vaitiekūnas. Nau-jasis finansų sekcijos vadovas D. Penikas vargino visą posėdį vienu klausimu, kur gauti bent 5,000 dolerių, būtinus tolimesnei lietuvių veiklai Pasaulinėje parodoje.

Lietuvių kryžius ir sodelis jau prašytas į oficialias parodos knygas bei atžymėtas parodos žemėlapiuose, tačiau to lietuviš-ko sodelio išlaikymas — prie-jone, pasirašė garbės svečių kny-žiura pareikalauja darbo ir iš-goje bei apžiūrėjo — atidarė

K. L. J.

Mielam prieteliui

KUN. LIONGINUI KEMESIUI ir jo broliui KUN. LAURYNUI KEMESIUI, jų mylimai motinai Lietuvoje mirus, reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Genė ir Adolfas Armaliai

A. + A.

NIKODEMUI ČEREKUI mirus, žmonai Jonei ir sūnui Algirdui su šeima reiškiamo gilią užuojautą.

Saliomėja ir Leonas Kalvėnas
June ir Richardas Kalvėnas

A. + A.

PRANAS P. MILMONTAS

Gyveno 4901 W. 14th St., Cicero, Ill. Ankščiau gyveno Chicago Heights, Illinois Mirė bal. 26 d., 1965, 11:30 val. vak., sulaukęs 79 m. amž. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 55 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime 2 sūnus: Joseph su žmona, gyv. Phoenix, Arizona; ir Frank su žmona, gyv. Cheyenne, Wyoming, dukterė Stella Kazlauskas, 7 anūkai, brolis Antanas Milmontas su dukra, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Vance koplyčioje: 1424 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Laidotuvas įvyks penktad., bal. 30 d. 2 koplyčioje 9 val. ryto bus atlydėtas ir šv. Antano parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionies sielą. Po pamaldų bus nulydėtas ir šv. Kazimiero kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: giminės, draugus ir pažįsta-mus dalyvauti šiose laidotuose.

Nuliūdę: Sūnus, dukterė, marčios ir anūkai.

Laidotuvių direktorius J. Vance. Tel. OL 2-5245.

A. + A.

AUGUST KRAUJELIS

Gyveno 225 W. Washington, Oak Park, Illinois. Mirė bal. 26 d., 1965, 10:45 val. vak., sulaukęs 74 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 51 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Julian, dukterė Bernice Markvart, žentas Arthur, 5 anūkai: Suzanne, Virginia ir Billy Markvart, William ir James Kraujelis, pusbroliai, pusse-erės, švogerės ir brolio vaikai bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas treč. 7 val. vak. A. Petkaus koply-čioje, 1410 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Laidotuvas įvyks šeštad., geg. 1 d. 2 koplyčioje 9 val. ryto bus atlydėtas ir šv. Antano parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionies sielą. Po pamaldų bus nulydėtas ir šv. Kazimiero ka-pines. Nuosirdžiai kviečiame visus: giminės, draugus ir pa-žįstamus dalyvauti šiose laidotuose.

Nuliūdę: Sūnus, dukterė, žentas ir anūkai.

Laidotuvių direkt. A. Petkus ir Sūnus. Tel. TO 3-2108.

A. + A.
BOLESLOVUI MASIULIUI mirus,
jo žmoną, šeimą ir giminės nuosirdžiai už-
jaučiame.
L. D. Kunigaikštienės Birutės Dr-jos
C. Chicagos Skyrus

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS
633 West 71st St. Telef. GRovenhill 8-2345-6
110 S 50th Ave., Cicero, Townhall 3-2109-09
(KAT. AUTOMOBILIAMS STATYTI)

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

PIRKITE DABAR TIESIOG NŪO
MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas Viena Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių
ir kitų papuošimų
2445 West 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 W. 69th STREET 2314 W. 23rd PLACE Tel. REpublic 7-1213 Tel. VIRginia 7-6672	PETRAS BIELIŪNAS 4348 S. CALIFORNIA Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS 3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401	POVILAS J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228	JURGIS F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139
VASAITIS — BUTKUS 1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmple 2-1003	

Remkite tuos, kurie skelbiasi dienr. Drauge.

LAISKAI "DRAUGUI"

Viešas pareiškimas

Nuo mano sugrįžimo iš Alaba-mos, kur teko dalyvauti kovo 25 d. protesto žygyje Montgomery meste, iš tam tikro neatsakingo ir tamsaus elemento lietuvių visuomenėje susilaukiau viešo užgauliojimo ir teroro. Į visa tai nevertėtų kreipti dėmesio, nes tokio moralinio neatsakomumo ir ne-kultūringo elgesio pasitaiko visur. Tačiau pikti tie žmonės užgaudinėja ir skriaudžia mano tėvus, skam-bindami naktį telefonu ir pan.

Kovoje dėl savo įsitikinimų ir idealų asmeniškai nebūju jokio vargo. Vis dėlto, nenoriu, kad tas vargas kristų ant mano tėvų. To-dėl noriu viešai pareikšti, kad joks tolimasis terorizmas telefonu ar kitu būdu nebus toleruojamas ir apie tai bus pranešta atitinka-moms valdžios įstaigoms.

Jonas Šoliūnas

Neskandinkime laivų

Labai dažnai iškeliamie ir gar-binamie antros ar kelintos svar-bos dalykus, paneigdami pirmieji. Tokia išvada peršasi ir šiuo kartą, paskaičius "Naujienų" bal. 12 d. numerį straipsnį "Kad lai-vas nenuskęstų". Ten minima pa-vardė žinomos, garbingos ir pa-vydingos lietuvių p. Gramontienės. Tik, deja, ne tokiu respektu ir pagarbos, gaila, ko ponia Gramontienė yra verta.

Medį pažįstame iš vaisių, o žmones iš darbų. Yra skaudi iro-nija ar nelemas pasmerkimas, kad nauja ateivių lietuvių banga per greit atenka savo jėgos. Mes, kurie ir sapnuose matome tik gim-to krašto vaizdus ir tebekanki-nami neatlaidžios nostalgijos jau beveik išmirštame savo kartoje. Mūsų daugelio vaikai jau sunkiai kalba lietuviškai, abejingi darbui ir kovai lietuvių bei išlaikyti. Gi ponia Gramontienė, nemačius Lietu-vos laukų grožio, neišgyvenus Nepriklausomos Lietuvos kylan-čio entuziazmo, toli nuo jo, išli-ko ištikima savo tėvų ir protėvių kraujui ir lietuviškai pareigai. Ji ne tik puikiai kalba lietuviškai, dirba lietuvių daugiau už kitus, bet ir jos vaikai mokomi lietuviš-kai lanko lietuvišką Montessori Vaikų darželį ir jau kalba daug geriau už daugumos naujųjų ate-ivių vaikus.

Nenorėčiau įtarti, kad ano straipsnio autorė turėjo ar tebe-turi tendencijų ponia Gramontie-nės šia prasme nuopelnus paneigti. Greičiau yra tik autorės neatsargi nuomonė. (Kas dažnai spaudoje ir kitur viešai pasitaiko).

Mūsų, kurie arčiau ir nuo se-niau ponia Gramontienę pažįsta-

me, yra gilus įsitikinimas, kad po-nia Gramontienė dirbdama tokiu sumanumu, energija ir meile lie-tuvių kaip iki šiolie sugebės ir plačiai lietuvių visuomenei paro-dyti, kaip reikia dirbti, kad mes patys ir mūsų vaikai išliktų sąmo-ningais lietuvišiais. Mūsų visų jai didelė pagarba.

Dr. Leonas Kriaučiūnas

Pataisos ir pastaba

"Draugo" 1965. IV. 21 d. nr. paskelbtame str. "Jis vykdė ista-tymų įstatymą", pasitaikė korek-tūros klaidų, kurių dvi žymesnės čia atitaisomos.

Str. antrinėje antraštėje at-spausdinta: "Prisiminimas teisinin-ko Jono Gudauskio", o turėjo būti: "Prisiminimas teisininko Jono Gu-dauskio".

P. Stravinskas

CHARLES A. WILLIAMS
VILMAS

Gyveno 8820 South Talman Ave.
Evergreen Park, Ill.

Mirė bal. 26 d., 1965, 9 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus. Gimė Lietuvoje. Kilo iš Rokiskio apskr., Skapiškių parapi-jos, Meskonių kaimo. Amerikoje išgyveno 52 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Ona (Štramskaitė), 2 dukterys: Donna, žentas Wayne Meek, ir Bernice žentas Oswald Balchen (Balčiūnas) sūnus Dr. Anthony, mirtis Lorraine, anūkai Thomas, Marilyn ir David Williams, Susan ir Barbara Meek, švogerka Anastazija Kilas, jos vyras Joseph, jų vaikai: kun. Joseph Kilas ir Theresa Schuringa su šeima, giminingai: Motekai-čiū, Kirsutė ir Stramskių šeimos. Lietuvoje liko 2 seserys Ju-lijona ir Ona su seimomis ir kiti giminės ir draugai.

Pikliaus Sv. Vardo dr-jai: amž. narys: Sv. Kazimiero Seselį Priklausė Sv. Vardo dr-jai: amž. narys: Sv. Kazimiero Seselį Rėmėjų, Sv. Pranciškaus Ses. Rėmėjų, Nekaltai Pradėtosios Ma-rijos Ses. Gildai ir T. Marijonų Rėmėjų dr-joms.

Kūnas pašarvotas Mazeikos - Evans koplyčioje, 6845 South Western Avenue.

Laidotuvas įvyks ketv., bal. 29 d. 18 koplyčioje 9:30 val. ryto bus atlydėtas ir šv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, ku-rijoje įvyks gedulingos pamaldos už velionies sielą. Po pamaldų bus nulydėtas ir šv. Kazimiero kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuose.

Nuliūdę: Žmona, dukterys, sūnus, žentas, mirtis ir anūkai.

Laidot. direkt. Mazeika - Evans. Tel. RE 7-8600.

APLINK MUS

× Vyskupo P. Brazio sutikimui rengti lietuvių organizacijų ir pavienių asmenų susirinkimas kviečiamas šį penktadienį, balandžio 30 d., 7:30 val. vak. Jaunimo centre. Organizacijos prašomos į pasitarimą paskirti savo atstovus. Naujojo vyskupo sutikimas bus gegužės 29 d. Jaunimo centre.

× Ona Kriščiūnienė, išbuvusi savaitę Šv. Kryžiaus ligoninėje, sugrįžo namo (3338 W. 60 Place). Istorikė, žinoma ir mylima pedagogė, veikli visuomenininkė, rytoj, balandžio 29 d., atšvęs savo 70 m. amžiaus sukaktį.

× P. Labanauškas, atvykęs iš Washingtono, Amerikos Balso transliacijoms į Lietuvą įrašė labai daug pasikalbėjimų. Už fiksovo Čiurlioniečių vaisių programą Šv. Kryžiaus par. salę, Čiurlionio koncerto, skautų Šv. Jurgio iškilnių, rinko medžiagą lankydami Margutę ir So fijos Barcus radijo valandėse; Pedagoginiame Lituanistikos institute ir Chicago Aukštesniojoje mokykloje įrašė pasikalbėjimus su dėstytojais D. Velička, Serapinu, Visockiene, Prapuolėniu, Masilioniu, Rugyte, kun. Prunskiu ir kt. Atvykęs į "Draugą" įrašė Alto pirm. L. Šimūčio pasakymus, pasikalbėjimą su K. Bradūnu ir A. Baronu apie literatūrą ir rašytojus, — su kun. J. Prunskiu apie jo redaguojamą "The Marian".

× Regina Sabaliūnienė po operacijos pamažu sveiksta Šv. Kryžiaus ligoninėje.

× Ona Daukšienė, kuri atstovauja Floridoje Mackle Bros. Inc., balandžio 22 d. Marquette Parko parapijos salėje parodė kelis spalvotus filmus apie Deltonos vietovę, namų statybą, konstrukcijos pavyzdžius, namų modelius, viską smulkiau paaiškindama lietuviškai. Dalyvavo daugiau 30 žmonių, kurie domisi Florida ir tenai apsigyvenimo ar nuosavybės įsigijimu. Svečiai gavo 10 vazonų gėlių, kaip atėjimo dovaną—door prize.

× Stasio Laurinaičio ir J. L. Rabalgaitės vestuvių puota įvyko balandžio 24 d. Šarko restorane, didžiojoje salėje, kurioje dalyvavo daugiau 250 žmonių. Buvo gera muzika ir geros vaišės. Nebuvo jokių sveikinimo kalbų. Vestuvėse dalyvavo ir kiti 4 Juozo Laurinaičio sūnūs, kurie gyvena Chicagoj. Jaunieji išvyko atostogų į Floridą.

× Nekalto šv. P. M. Prasi-dėjimo parap. gegužinės pamaldos — liet. kalba bus pirmadienį, trečiadienį 7 val. v. ir sekmadienį, po 10 val. mišių.

× Lietuvos Partizanų ir visų žuvusiųjų per 25 okupacijos metus pagerbimas su Verdi Requiem ir Markaičio kantata Vilniaus Varpai, dalyvaujant Chicago Simfoniniam Orkestrui, įvyksta birželio 13 dieną, 3 val. p. p. McCormick Teatre, Chicagoje.

Bilietai gaunami Marginiuose, 2511 W. 69 St., tel. PR 8-4285. Bilietų kainos: 7, 6, 5, 4, ir 3 dol. Paštu bilietai, siunčiant čekį ir sau adresuotą voką su pašto ženklų. Užsakomi: Lithuanian Opera of Chicago, 6910 So. Fairfield Ave., Chicago 60629.

Pasinaudokite šią atkarpą

Siuočiu \$ čekį už bil.
\$ už bil.
Vardas ir pavardė
G-vė
Miestas Valst. Zip.....
(pr.)

× Illinois Lietuvių gydytojų draugijos pagalbiniu moterų vietos siūsdamas 100 dol. auką "Lituanus" žurnalui linki tolimosio ryžto ir sėkmės šiame kultūriname darbe. "Lituanus" leidėjai, sulaukę tokios stambios aukos, džiaugiasi pastangų įvertinimu. "Lituanus" žurnalas, kuris išaugo Lietuvių studentų sąjungos priežiūroje, yra lietuvių tautos balsas viešajam pasauliui ir todėl vertas visų tautiečių dėmesio ir paramos.

× Kun. B. Sugintas pasiuntė per Balfą \$1,180 už balandžio mėnesį Vasario 16 d. gimn., 900 dol. saleziečių — 260 dol. ir Punksio gimnazijai 20 dol.

× J. Vaivada, gulįs Gautingo sanatorijoje, Vokietijoje, atsiumė "Draugo" redakcijai ir skaityto amams Šv. Velykų sveikinimus.

× Naujoji Chicago Ateitininkų sendraugų valdyba maloniai prašo savo narius, kurie dar ne užsimekeję nario mokesčio iki 1965 metų imtinai — užsimokėti. Mūsų turtinesnių profesionalų savanoriški priedai prie nario mokesčio bus priimami. Piguos siųsti s-gos kasininko Jon Prunskio vardu, 2440 W. 62 St., Chicago, Ill., 60629.

× SLA Chicago 6 apskr. valdyba gegužės 2 d. 3 v. Dariaus Girėno salėje rengia viešą jaunimo talentų kontestą. Jau yra registruotų daugiau 30 jaunuolių įvairiais muzikos pasirodymais ir labai įvairaus amžiaus, nuo 5—17 metų amžiaus. Pirmieji įsiregistravę dalyvauti: R. Lampaitytė, D. Žukauskaitė, Nijolė, Vida ir St. Vičiai, L. Gribauskaitė, D. Bruškytė, S. Gūnas, Laimutis ir Rasa Degučiai, G. Paškevičiūtė, L. Peškys, J. Paškevičiūtė, Danguolė ir Loreta Stončiai, Rimvydas ir Danutė Vasiukevičiai, Edm. Stukas, Pamela ir Petras Petraičiai, Alg. Aviženis, Joan ir Dennis Wasiliauskai, K. Brazdžionytė, Alg. Viktora, C. Narbut, R. Ternavičia, Marija ir Vilja Eivytės. Srašas nėra galutinis.

× Šv. Kryžiaus parap. bažnyčiai dengiamas naujas stogas. Senasis stogas buvo jau 50 metų. Darbas kainuos apie 20,000 dol.

× Susitikimo dienos studentams ir studijas baigusioms jaunoms moterims prasidės balandžio 30 d., penktadienio vakarą ir baigsis gegužės 2 d., sekmadienį po pietų specialiose rekollekcijų namuose (Cenacle Retreat House, 11600 S. Longwood). Rekollekcijų vedėjas kun. Kęstutis Trimakas, SJ, iš dalyvių laukia sugestijų ir pagidavimų (telefon. RE 7-8400). Registruotis galima pas Dalią Stakytę (HE 4-1175) ir Danguolę Markutę (FI 2-3258).

× Satrijos vyr. ir jaunesnieji nariai ir kandidatai kviečiami atvykti į susirinkimą gegužės 2 d., sekmadienį, 2 v. p. p. A. Skrupskelienės bute, 5243 S. Wood St. Programą sudaro savos kūrybos skaitymas.

× K. Donelaičio lit. mokyklos IV dainų ir sporto šventė šiais metais įvyks gegužės 30 d. mariononų suduose, Clarendon Hills, Ill. Šventėje žada dalyvauti ir lit. mokyklų mokiniai iš Clevelando ir Detroito.

× Juozapas Aukštaitis, ilgametis 163 kp. susivienijimo pirmininkas ir kuopos narys Kazimieras Ivanauskas sveiksta Šv. Kryžiaus ligoninėje po sunkių operacijų. Nariai prašomi aplankyti.

× Kamerinės muzikos vakaras, atliekamas lietuvių muzikų. Santara - Šviesa kviečia į Lietuvių Stygų Kvarteto debiutą. Išgarsite Mozart, Jančio ir Dvorak kūrinius. Koncertas įvyks sekmadienį, gegužės 9 d., 5:30 val. vak., Jaunimo centre. (pr.)

× Labai lengva rasti stotis FM ir AM radijo skalėse Telefonu aparatuose. Pasijūrekit pas Gradinską. TV, patofonai, vėsintuvai. 2512 W. 47th St. FR 6-1998. (sk.)

Chicago Historical Society patalpose išstatyta lietuvių tautinis kostiumas. Daugelis čekiečių specialiai atvyko į Chicago Istorijos draugijos patalpas, kad pamatytų lietuvių ir kitų tautų drabužius. Nuotrauką Bronė Jameikienė ir konsulas dr. P. Daužvardis prie muziejaus išstatyto tautinio kostiumo. Istorijos muziejus yra North ave. ir Clark st. kampas. Atsparas kasdien. Nuotr. "Chicago Tribune".

CHICAGOS ŽINIOS

DAUG AKINIŲ NESIKOTŲ
Uhleman Optical kompanija pradėjo veikti Chicagoje 1907 m. Ji yra didžiausia Amerikoje akinių išdirbėja, turinti iš viso 83 skyrius. Amerikoje 83 milijonų dėvi akinius; iš to skaičiaus 13 milijonų turi jo atsarginių porą.

KAIP SKIRSTOMAS MOKESČIŲ DOLEIS
1964 m. Chicagoje mokesčiai už nekilnojamą nuosavybę buvo \$5.374 už \$100 vertės arba \$53.74 už \$1,000. Kiekvienas dolelis sekanti paskirstomas: mokykloms 42 centai; miestui 37c, apskrīiui 7c, parkams 7c, sanitariniam distriktui 6c, ir miškų departamentui vienas centas.

× Kazimiera Stankuvienė, gyv. 1630 N. Kedzie Ave., sekmadienį, 24 d., atšventė 69 m. amžiaus sukaktį. Dukros Florence Rekus, žentas Vincas, Lillian Kupson, žentas John ir Dolores Canova, žentas Carl, 5 anikai ir draugai tą progą suruošė staigmeną, iškilminguosius gimtadienio pietus.

× Visi namų savininkai ir jaunimas prašom atvykti į šokių vakarą, kuris įvyks šį šeštadienį Marquette Park parapijos salėje, 6820 S. Washtenaw, 7 v. v. Bus linksma ir visokių dovanų. Visas pelnas skiriamas "Draugo" mašinų fondui. "Draugą" daug patarnauja namų savininkams, todėl turime mes jam padėti. Per apsirūkimą bus paskelbta, kad vakaras įvyks gruodžio 1 d., bet ne, tai gegužės 1 d. Ateikite.

GRIEŽTESNIS ĮSTATYMAS
Springfielde išleistas naujas įstatymas, kuriuo baudžiama \$500 pabauda ir 6 mėnesiais kalėjimo už netikrą ugnigiesių iššaukimą. Pernai Chicago ugnia gesiai į netikrus gaisrus išvyko 36,617 kartų. Mokesčių mokėtojams tas kainavo 2 ml. dol.

NAUJA STATYBA
Pernai Chicagoje įvykdyta naujos statybos už \$373,590.-787. Tai sudaro 10.4 procento daugiau negu buvo 1963 m.

VERČIA INVESTUOTI APSKAITES PINIGUS
Iš Washingtono federalinė komisija, besirūpinanti tarpvaldybiniais santykiais, ir daugelis Cook apskrities bei Chicago miesto valdininkų ir politikų daro didelį spaudimą, kad Cook apskrities išdirbininkas Bernard Korzen investuotų apskrities turimus virš 26 ml. dolerių, kurie dabar neneša apskritiui jokio pelno.

ATVEŽE GELEŽIES RŪDŽIŲ
Laivas Philip Clark atplaukė iš Port Cartier, Quebec, Kanadoj, į US Steel kompanijos prieplauką Chicagoje su pirma šių metų 19,000 tonų geležies rūdžių važna.

UNIJOS VADAS BUS TEISIŠKAS
Clarence Jalaš, Chicago filmų prožektoristų unijos vadas, federaliniame teisme kaltinamas eikvojimu unijos pinigų savo asmeniškiesiems reikalingams ir nusikaltimu Taft-Hartley įstatymui. Teigiama, kad ši unija yra "gangsterių" valdoma.

MOTINOS DIENOS NOVENA

Malonus Geradari - Geradari:

Šiuo turime garbės Jus kvieisti įjungti į Maldų Puokštę už MOTINAS — gyvas ir mirusias.

Marionų vienuolija kiekvienais metais turi gražų pamaldumą į šv. Mergelę Mariją. Besiartinant Motinos dieni, Chicago namų ypatingu būdu meldžiasi už visas gyvas ir mirusias MOTINAS, MOCIUTES ir UOSVES. Kiekvienas sūnus ir dukterė gali suteikti savo Motinai, Motinos dienos proga dvasinę gėlių puokštę, įjungdamas savo Motiną į bendrą maldų vainiką.

Pradedant gegužės 1 dieną, per visas aštuonias sekancias dienas Marionų Vienuolynė bus GIEDOTŲ ŠV. MIŠIŲ NOVENA už MOTINAS, MOCIUTES ir UOSVES, gyvas ar mirusias, kurių vardai bus mums prisiųsti. Ši Jūsų dovana teks stiprybės ir globos Jūsų motiną gyvenimo užsimeinimuose, o jei ji yra mirusi, neš ją į amžinąjį gyvenimą pas Viešpatį.

Tikimės, kad savo Motinos neužmiršite, jos vardą prisiųsite ir pridėtą lapelį užpildę mums grąžinsite.

Jums dėkingi
Chicago Tėvai Marionai

MOTINOS DIENOS NOVENAI LAPELIS

Marian Fathers, St. Francis De Sales House
6336 S. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629

Gerb. Tėvai,

Prisimindamas savo Motinos gerumą ir malonumą, nuosirdžiai prašau Jus įjungti mano Motiną į šv. Mišių noveną, kuri prasidės Gegužės 1 d. ir baigsis Motinos diena, geg. 9.

Mano Motinos vardas..... () mirusi () gyva

Mano vardas ir pavardė.....

Adresas.....

Miestas..... Zona..... Valsybė.....

Mano auka Novenai \$.....

Išleistas Lietuvių Mokytojų S-gos Chicago sk.
Red. J. Plačas Medžiagą siųsti: 7045 So. Claremont Ave., Chicago 60636, Ill.

VELYKOS LIETUVOJE

Velykos yra Kristaus prisikėlimo šventė. Lietuvoje žmonės švėsdavo Velykas labai iškilmingai. Didžiąją savaitę jau nuo ketvirtadienio eidavo į bažnyčią, o Didįjį Seštadienį vaikai ir suaugę eidavo šventinto vandens ir ugnies parsinešti. Parnešę namo ugnį, įmesdavo ją į krosnį sakydami, kad tai šventata ugnis, nuo kurios nebus gaisro namuose. Pavakariais pradėdavo marginti margučius. Margučius margindavo labai įvairiai: svogūnų lukštais, ažuolo žievėmis, beržo lapais ir kitokiais dažais. Numarginę margučius ir nusiprausę, vieni eidavo gulti, o kiti — į bažnyčią, kurioje pamaldos būdavo per visą naktį. Šv. Velykų rytą ir namie likę eidavo ar važiuodavo į bažnyčią. Parvažinę iš bažnyčios visi valgydavo pusryčius. Pirmiausia daužydavo margučius, po to valgydavo kitus valgius. Pavalgę vaikai eidavo pas kaimynus, kurie jiems duodavo margučių. Kiekvienas vaidavo surinkti kuo daugiau gražiausių margučių.

S. Bagdonas,
K. Donelaičio L. m-la

RASUTĖS PAVEIKSLŲ PARODA

"Gėlių pašnekesys", tempera.

Piešė R. Arbaite, 10 m.

Kovo 13 d. Los Angeles Bendruomenės centro salėje buvo Rasutės Arbaite's meno parodos atidarymas. Susirinko daug žmonių. Žmonės vaikščiojo po salę ir apžiūrėjo paveikslus. Visi stebėjosi, kaip tokia maža mergaitė (10 m.) gali gražiai piešti.

Parodą atidarė rašytojas J. Gliada. Jo kalba buvo trumpa. Ilgiau apie meną pakalbėjo kun. dr. P. Celiešius. Po to Rasutė Arbaite padėjo visiems ir padeklamavo savo pačios parašytą eilėraštį.

Parodą globojo kun. dr. P.

Celiešius, muzikė G. Gudauskienė, B. Čiurlionienė, Z. Černienė. Programos gale keturi berniukai, vadovaujami p. Gudauskienės, pagrojo. Tie berniukai sudaro orkestrėlį, kuris vadinasi "Baltijos vėjai".

Paveikslų parodoj buvo daug, apie 70. Kai kurie pavadinimai gan juokingi, pvz.: Medūzos nubaudimas, Angelas su juodais sparnais, Motina ir nepaklusnus sūnus, Vėliukai tarp vaikų ir t. t.

Rasutės paveikslų mes dažnai matome ir Tėvynės Žvaigždutėje.

TAUTOS ŠVENTES MINĖJIMAS

Vasario 13 d. prie Los Angeles miesto rotužės buvo pakelta Lietuvos vėliava. Tose iškilmėse dalyvavo visi Santa Monica lietuviškos mokyklos mokiniai. Programai vadovavo p. Čiurlionis. Pradžioje mes sugiedojome Amerikos himną, o paskui kalbėjo Los Angeles miesto burmistro atstovas, Lietuvos konsulas dr. Bielskis ir kiti. Jiems kalbant, korespondentas iš 7 televizijos kanalo filmavo Lietuvos vėliavą, tautiniais rūbais apsirengusius ateitininkus, skautus ir kitus dalyvius. Po to mes sugiedojome Lietuvos himną. Kai mes giedojome, dr. Bielskis pakėlė Lietuvos vėliavą.

Tą vakarą televizijos 7-me kanale mes matėme Lietuvos vėliavą, tautiniais rūbais pasipuosiusias mergaites ir skautus.

Kitą dieną Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje buvo pamaldos už pavergtą Lietuvą. Po mišių parapijos salėje prasidėjo minėjimas. Minėjimui vadovavo p. Čiurlionis. Buvo įneštos organizacijų vėliavos. Buvo keli kalbėtojai: kun. dr. Celiešius, kongresmanas D. Clawson, L. Valiukas ir kiti. Minėjimo pabaigoje sugiedojome Lietuvos himną.

Meninę programą atliko parapijos choras, vadovaujamas p. Budriūno. Choras padainavo kelias dainas. Man geriausiai patiko "Pasakyk, mergele". Taip praėjo Vasario 16 minėjimas.

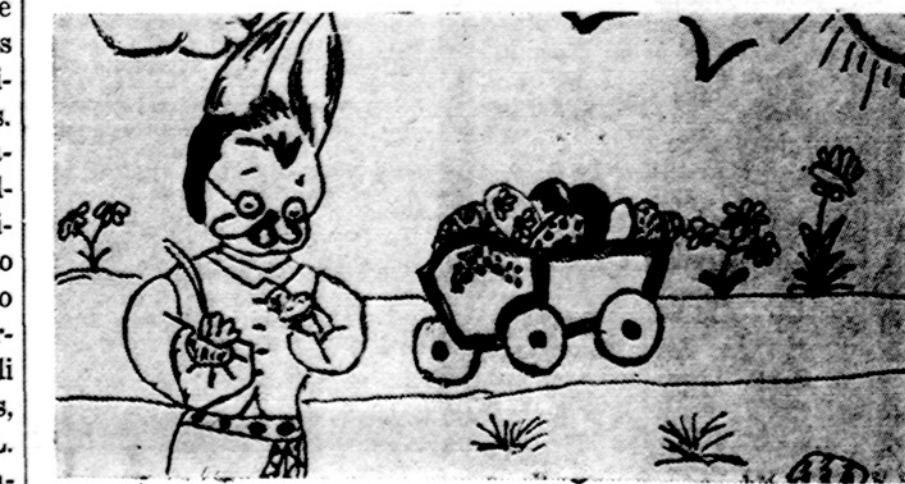
Linas

PAVASARIS

Pavasaris yra gražiausias metų laikas. Medžiai apsidengia žaliais lapais. Gėlės pradeda žydėti įvairiomis spalvomis. Paukšteliai čiulba linksmais balsais.

Visur linksma ir smagu. Žmonės tvarko savo kiemus ir daržus. Darbas visur eina. Visi linksni ir džiaugiasi gražiu oru.

Onutė Aniulytė,
Šv. Jurgio Lit. m-los V skyr. mok.

Net akys pavargo kiškeliui margučius bemarginant. Piešė Regina Seibutytė, III b. sk., K. Donelaičio m-la.

Lapė ir vilkas

Kartą buvo lapė, kurios vardas buvo Snapė. O jos draugas buvo vilkas. Kurio vardas buvo Pilkas. Kartą draugai susitarė, kitienis baimės daug įvarė, jie į kaimą šautė šovė, Visas avelės išpiovė.

Audronė Matutytė
VII-sk. mok.
Darius-Girėno lit. mokykla

NUSIVYLIMAS

Tai atsitiko prieš daug metų. Taip liūdna buvo atsisveikinti. Rūta buvo jos geriausia draugė. Prieš šešis metus jos susipažino.

Dabar rusai ją vežė su šimtais kitų. Kur? Niekas nežinojo. Vidurnaktį buvo atvažavęs sunkvežimis su kareiviais, kurių vienas perskaitė ilgą dokumentą ir suminėjo daug vardų, tarp kurių buvo ir Rūtos.

Atsisveikindama gailiai verkė. Jos prisiekė viena antrai niekada neužmiršti kalbos, lietuviško gyvenimo ir vienas antros.

Taip Marytė galvojo sėdėdama rusų kalėjime.

Kareivis atėjo į jos namus ir liepė jai eiti kartu su juo. Nuvedė ją į rusų valdžios pastatą. Ten vyras jai pasakė, kad gavęs laišką iš vienos rusės, vardą Rūtos, įteikė joms už rusų kapitono. Ji rašė, kad Marytė dirbo prieš rusus daug metų.

Taip pasielgė Rūta — jos geriausiaji draugė.

Vida Urbanavičiūtė,
Vysk. Motiejaus Valančiaus Liet. m-los IX sk. mokinė, Hamilton, Ont.

GALVOSŪKIAI

I.
Parašykite tris trijų skaitlinių (ženklų) skaičius, kurie dalytųsi iš 15. Pirmą ir trečią skaitlinį kiekvieno skaičiaus turi būti vienodos. (5 taškai)

II.
Žiurėkė piešinėlį. Čia ne kinietiškas raštas, bet Lietuvos miestas. Parašykite jo vardą. (5 taškai)

III.
Už žirni mažesnis, už šunį piktesnis. (3 taškai)

Galvosūkių atsakymai

- 1) Kriaušė, agurkas, valanda, ausis. Kava.
- 2) Žuvis.
- 3) Pasukti, prisukti ir t. t.